

TU DECIZI cum va fi ales președintele țării

CITIȚI LUNAR REVISTA

Pro diaspora

Prima revistă despre și pentru migranții din Republica Moldova.

Dacă doriți să obțineți revista „Pro Diaspora”, contactați asociațiile moldovenilor din străinătate sau/și din Republica Moldova.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Associazione Moldova (Italia, Trento)

Președinte – Vitalie Rotaru
Tel.: +393282055415
Email: ass.moldova@yahoo.it

Associazione Moldova „Speranța” (Italia, Torino)

Președinte – Elena Putina
Tel.: +393298870001
Email: associazione_speranza@hotmail.it;
elenaputina@hotmail.it

Asociația AMICI (Italia, Veneția)

Președinte – Iurie Bojuncă
Vicepreședinte – Oleg Josanu
Tel.: +39 3297044651
+39 3807321603
Email: asociatia.amici@libero.it
oleg.josanu@libero.it

Assomoldave (Italia, Roma)

Președinte – Tatiana Nogailic
Tel.: +393294754598
Email: assomoldave@gmail.com
Reporter „Pro Diaspora” – Victor Druță
Email: drutavictor@yahoo.com
<http://unmoldoveanlaroma.blogspot.com>

Asociația culturală Basarabia din Torino

Președinte – Larisa Olărescu
Tel.: 3478027187
E-mail: loramold_onlus@yahoo.com

Asociația „Plai” (Torino, Italia)

Președinte – Natalia Petica
Tel.: 3294422947
E-mail: plai_mold@hotmail.it

ARBS „Basarabia” (Spania)

Președinte – Marcel Macarie
Tel.: +34669108208; +34667884091;
+34930014812
Email: arbs@madrid.com;
secretariat@basarabia.es;
marcel.macarie@basarabia.es

Asociația Femeilor Moldave (Portugalia)

Președinte – Natalia Seculțeanu
Tel.: +351925891220
Email: natalia_liga_mold@sapo.pt

Centrul Cultural Moldav (Portugalia)

Președinte – Oleg Boghenco
Tel.: +351964470777
Vicepreședinte – Larisa Dedisin
Tel.: +351968240169
Email: ccmoldav2007@gmail.com;
accmoldav2007@gmail.com

ACUM Belgia

Președinte – Vitalie Luca
Tel.: +32486540314;
Email: lucavitalie@gmail.com
Vicepreședinte – Viorel Bichir
Tel.: +32485796794
Email: bikirvio@gmail.com

Asociația Moldovenilor din Belgia „Noroc”

Președinte – Igor Aramă
Vicepreședinte – Aurica Uscov
Tel.: +3265567852; +32497171035
Email: info.noroc@skynet.be

Connexions Moldavie (Franța)

Președinte – Violeta Grițcan
Tel.: +33672909012
Email: vigritcan@yahoo.fr
<http://www.connexions-moldavie.fr>

COMUNISON RC (Marea Britanie)

Președinte – Serafim Florea
Tel.: +447703016947
Email: info@comunison.net;
floreaserafim@pro-diaspora.com

Association Médiatique Pro-diaspora France

Președinte – Ion Ciobanu
Director executiv – Violeta Grițcan
Tel.: +33632111392; +33672909012
Email: ioncuba@pro-diaspora.fr; vigritcan@gmail.com
www.pro-diaspora.fr

UNIUNEA Prietenia Moldo-Elena Alexandros Ipsilantis (Republica Elenă)

Președinte – Svetlana Lisagor Vergis
Vicepreședinte – Radu Evdochia
Tel.: +302103627740; +302103627740
Email: vergisd@otenet.gr

Associação Mediática “Pro-Diaspora Moldavă”

Președinte – Olesea Tanașciuc
Tel: +351927727228
Email: portugal@pro-diaspora.com

Asociacion Pro-Diaspora Espana

Președinte – Olga Macarie
Tel.: +34667884091, +34697452040
Email: olga.macarie@basarabia.es;
olga.macarie@casamoldova.es

MOO «Конгресс Молдавской Диаспоры»

Председатель КМД – Калинин Александр Валерьевич
Tel.: +7495 6287968
Email: info@moldova.ms
Web: <http://www.moldova.ms>

REPUBLICA MOLDOVA

AO Asociația Mediatică „Pro-Diaspora”
Președinte – Ștefan Florea
Tel: +37369112516

E-mail: stefanfloreaymail.com, floreastefan@pro-diaspora.com

Asociația Presei Independente (API)
Director executiv – Petru Macovei
Tel./Fax: +37322220996
E-mail: api@api.md

Ne puteți citi și pe www.pro-diaspora.md și www.pro-diaspora.com

VĂ PUTEȚI ABONA LA REVISTA PRO DIASPORA

la oficiile din Republica Moldova ale SA Moldpresa și ÎS Poșta Moldovei!

Indice de abonare pentru Pro Diaspora - **32055**

4 REFERENDUM 2010

Tu decizi cum va fi ales președintele țării

6 EVENIMENT

Lurie Leancă: „Este o naivitate să se creadă că referendumul din 5 septembrie este o capcană pentru moldovenii care muncesc peste hotare”

CEC anunță telefoanele pentru informații suplimentare despre referendum

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte îndeamnă cetățenii să participe la referendumul din 5 septembrie

8 E BINE SĂ ȘTII!

Particularitățile organizării și desfășurării votării cetățenilor R. Moldova aflați peste hotarele țării

10 INTERVIU

Lurie Ciocan: „Moldovenii de peste hotare își pot alege singuri secția de votare unde să voteze”

12 IMPORTANT!

Adresele secțiilor de votare deschise peste hotarele R. Moldova

18 CONCURS

O moldoveancă a cucerit Portugalia

19 INIȚIATIVĂ

Taxe consulare mai mici pentru moldovenii aflați peste hotare

„Moldova, campioana regiunii în cursa pentru integrare europeană”

20 OPINII

Moldova, cetățenia română și temerea europeană

21 REPLICĂ

Alarmă falsă

22 PORTRET

Un italian îndrăgostit de moldoveni la propriu și la figurat

24 ASISTENȚĂ

Moldovenii vor fi ajutați să-și investească banii în afaceri

26 LA NOI ȘI LA EI

Cum are grijă statul de asigurați

Statul social italian

Cât costă sănătatea în Italia?

Protecția socială în Franța între solidaritate și secure

Egalitate în stil portughez

Asigurarea socială în Elada

35 TALENTE

Mociriță cu trei foi

36 ISTORIE DE SUCCES

Tânărul întreprinzător Mihai Bunescu, încrezător că va putea schimba mentalități

38 COMUNITATE

Moldovenii din Rusia vor să fie auziți

39 PERSONALITĂȚI

O româncă în Europa

40 VACANȚE

TOP 9 destinații în Țara Zeilor

Praga – orașul care farmecă și care îți rămâne în amintire toată viața

Italia, o destinație seducătoare și irezistibilă pentru îndrăgostiți

Spania - o alegere excelentă

45 POEZIE

Rădăcinile ne cheamă... dor de Patrie, Copii, Mamă...

46 CARITATE

Cum poți rămâne indiferent față de o asemenea tragedie umană?

Ce facem la 5 septembrie?

În ultimele zile cel mai pronunțat cuvânt este „referendum”. Până și mătușa de la care cumpărăm cartofi, de la taraba din Piața Centrală, își întreabă vecina pentru cine va vota. Pentru că nu are timp să privească știrile, mătușa nu a înțeles corect de ce trebuie să meargă la referendum pe data de 5 septembrie. Persoanele neinformate (și din acestea sunt multe) sunt convinse că la 5 septembrie se va alege președintele țării.

Atunci când întrebi cetățenii de rând dacă e bine ca șeful țării să fie ales direct de cetățeni și nu de deputați în parlament, oamenii dau din umeri. Pe de o parte, sunt siguri că cetățenii sunt cei care ar trebui să-și aleagă președintele, pe de altă parte, nu sunt convingși că și această metodă ar scoate țara din impas.

De fapt, această părere este împărțită și de către experții politici de la noi. Cei mai mulți sunt siguri că referendumul este doar o soluție parțială, un răgaz de timp necesar pentru reformarea constituției și nu exclud noi conflicte politice, de această dată între președinte și parlament.

Așa sau altfel, la 5 septembrie cetățenii R. Moldova sunt așteptați la urnele de vot cu buletinele în mână pentru a răspunde cu „pentru” sau „contra” la întrebarea dacă sunt pentru alegerea directă a șefului statului. Și pentru prima dată, conducerea a organizat 45 de secții de vot suplimentare peste hotare, asigurând moldovenii din afara țării care muncesc ilegal că nu-i paște vreun pericol dacă se vor prezenta la vot.

Tu ce vei face la 5 septembrie?

DIANA LUNGU,
reporter

REDACȚIA REVISTEI Prodiaspora

COORDONATORI DE PROIECT:

Serafim Florea (Marea Britanie)
Petru Macovei (Republica Moldova),

REDACTOR-ŞEF:

Dumitru Baciu

REPORTERI:

Diana Lungu (R. Moldova),
Olesea Tanaşciuc (Portugalia), Victor Druță,
Ludmila Cearcă, Larisa Pojoga, Lurie Bojoncă,
Larisa Olărescu (Italia), Marcel Macarie (Spania),
Violeta Griţcan (Franța), Nadea Hornet (Cehia)

DESIGN ŞI MACHETARE:

Angela Ivanesi
MARKETING ŞI PUBLICITATE: Ştefan Florea,
Asociația mediatică „Pro-diaspora”
www.pro-diaspora.com

ADRESE PENTRU CORESPONDENȚĂ:

În Republica Moldova:
Asociația Presei
Independente (API)
str. București 77,
mun. Chișinău, MD-2012
Tel./Fax: +37322 220996
E-mail: api@api.md

În Marea Britanie:
COMUNISON RC, Suite 62
2 Lansdowne Row, Mayfair,
London, W1J 6HL
Tel.: +447703016947
Email: info@comunison.net,
floreaserafim@pro-diaspora.com

Revista „Prodiaspora” este realizată în cadrul proiectului „Migrants Diaspora Initiative for Media Enterprise (Migrants DIME)”. Proiectul este implementat în parteneriat de Asociația Presei Independente (API) din Republica Moldova și COMUNISON RC din Marea Britanie.

EC-UN Joint Migration and Development Initiative
United Nations / United Nations Development Programme Brussels Office
14 Rue Montoyer
Brussels 1000, Belgium
Tel. +32 2 235 05 50 Fax. +32 2 235 05 59
Email: jmdi.pmu@undp.be, Website: www.migration4development.org

Această publicație este realizată cu asistența Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații nu reflectă în niciun fel punctul de vedere al Uniunii Europene, OIM sau Organizației Națiunilor Unite, inclusiv PNUD, UNFPA, ICNUR și ILO, sau al statelor lor membre.

TU DECIZI cum va fi ales președintele țării

Conform articolului 75 din Constituția R. Moldova, cele mai importante probleme ale societății și ale statului sunt supuse referendumului, iar hotărârile adoptate potrivit rezultatelor referendumului republican au putere juridică supremă. La 5 septembrie 2010, pentru prima dată în R. Moldova se va desfășura referendumul constituțional, în cadrul căruia alegătorii urmează să se expună asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 78 din Constituția R. Moldova, care propune alegerea directă a șefului statului. Alegătorilor li se propune să răspundă la întrebarea "Sînteți pentru modificarea Constituției care să permită alegerea Președintelui Republicii Moldova de către întreg poporul?", votând pentru una din opțiunile: "Pentru" sau "Contra".

CONTEXTUL REFERENDUMULUI CONSTITUȚIONAL

După alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009 și alegerile anticipate din 29 iulie 2009 Parlamentul urma să aleagă în funcție Președintele R. Moldova, însă în anul 2009 au eșuat toate cele patru tentative de alegere a șefului statului pe cale parlamentară.

Pe fundalul acuzațiilor reciproce dintre putere (Alianța pentru Integrare Europeană) și opoziție (PCRM), în perioada ce a urmat (decembrie 2009 - iulie 2010) au fost întreprinse diverse tentative de soluționare a situației: • modificări și interpretări de legi; • adresări la Curtea Constituțională, pentru solicitarea unor interpretări și clarificări; • formarea unei Comisii constituționale care trebuia să elaboreze modificări în Constituție; • elaborarea unui nou text al Constituției; • elaborarea și înregistrarea unor proiecte de legi privind modificarea Constituției la capitolul modalității de alegere a șefului statului (direct sau indirect, cu scăderea succesivă a numărului minim de voturi necesar); • implicarea structurilor internaționale pentru mediere în conflict

(Consiliul Europei, Comisia de la Veneția, UE).

Încercările de soluționare a crizei politice pe cale parlamentară sau fără a modifica cadrul constituțional și legal existent nu s-au soldat cu rezultate pozitive, ambele părți (puterea și opoziția) rămânând pe poziții și abordări diferite. Negocierile cu mediatorii externi și în cadrul Alianței de guvernare au condus la o soluție care poate fi numită "extremă": implicarea directă a cetățenilor țării, prin declararea referendumului constituțional.

La 6 iulie, Cur-

tea Constituțională a avizat pozitiv inițiativa de revizuire a art.78 din Constituția R. Moldova prin referendum constituțional, iar la 7 iulie a.c. legislativul a adoptat Hotărârea privind desfășurarea referendumului republican constituțional, care a fost stabilit pentru data de 5 septembrie 2010.

MODUL DE DESFĂȘURARE A REFERENDUMULUI

Organizarea și desfășurarea referendumului republican este asemănătoare alegerilor generale:

BULETIN DE VOT pentru referendumul republican constituțional 5 septembrie 2010

XXX
Nr. circumscripției electorale

XXX
Nr. secției de votare

Proiectul de Lege pentru modificarea articolului 78 din Constituția Republicii Moldova

Noi, poporul Republicii Moldova, exercitînd în mod direct suveranitatea națională și dreptul nostru de a participa nemijlocit la administrarea treburilor publice, exprimîndu-ne voința asupra problemei ce ține de modul de alegere a Președintelui Republicii Moldova, în temeiul art. 2, art. 39 și art. 75 din Constituție, adoptăm prezenta lege.

Articol unic. – Articolul 78 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 1), cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Articolul 78
Alegerea Președintelui

(1) Președintele Republicii Moldova este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) La funcția de Președinte al Republicii Moldova pot candida cetățenii Republicii Moldova care au împlinit vârsta de 40 de ani, au locuit sau locuiesc permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat. Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.

(3) Este declarat ales candidatul care a întrunit cel puțin jumătate din voturile alegătorilor care au participat la alegeri.

(4) În cazul cînd nici unul dintre candidați nu a întrunit majoritatea necesară, se organizează al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi.”

Sînteți pentru modificarea
Constituției care să permită
alegerea Președintelui Republicii
Moldova de către întreg poporul?

Pentru

Contra

- Comisia Electorală Centrală este principalul organ responsabil de pregătirea și executarea acțiunilor electorale;
- teritoriul țării se împarte în circumscripții electorale administrative (de nivelul întâi și doi) și în secții de votare. De asemenea, se deschid secții de votare și peste hotare (în misiunile diplomatice, dar și în afara acestora);
- se formează organe electorale (consilii de circumscripție și birouri ale secțiilor de votare);
- se întocmesc liste electorale, inclusiv pentru cetățenii cu drept de vot aflați peste hotarele țării;
- la referendum partidele politice nu sînt înregistrate drept concurenți electorali, însă acestea se pot înregistra în calitate de participanți la referendum, CEC solicitîndu-le să se expună dacă vor opta: "pentru" sau "contra";
- în mass-media publică și privată poate fi plasată publicitate (gratuit și/sau contra plată), se organizează dezbatere privind problema supusă referendumului; procesul electoral poate fi monitorizat de observatori naționali și internaționali, de către reprezentanții mass-media;
- cetățenii votează în baza actelor de identitate stabilite de Codul electoral (aceleași ca și la alegeri), peste hotare fiind posibilă votarea doar cu pașaport sau livret de marinar;
- votarea are loc într-o singură zi, între orele 07:00–21:00 (e posibilă și prelungirea votării cu cel mult 2 ore, la anumite secții de votare);
- totalizarea rezultatelor referendumului republican se efectuează de CEC în termen de 5 zile.

După desfășurarea referendumului, rezultatele acestuia urmează a fi confirmate de Curtea Constituțională în termen de 10 zile de la primirea actelor de la CEC, iar în cazul că Legea supusă referendumului constituțional este adoptată, aceasta devine lege constituțională și intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

PARTICIPANȚII LA REFERENDUM

Partidul Democrat din Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Alianța "Moldova Noastră"
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Liberal
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Liberal Democrat din Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Mișcarea "Acțiunea Europeană"
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Popular Republican
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Național Liberal
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Republican din Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Ecologist "Alianța Verde" din Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Partidul "Pentru Neam și Țară"
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Umanist din Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Mișcarea social-politică a Romilor din Republica Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Național Român
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Muncii
susține opțiunea "Pentru"

Partidul "Moldova Unită — Единия Молдова"
susține opțiunea "Pentru"

Uniunea Centristă din Moldova
susține opțiunea "Pentru"

Partidul Comuniștilor din Republica Moldova
îndeamnă la **boicotarea referendumului** *

Mișcarea social-politică "Ravnopravie"
îndeamnă la **boicotarea referendumului** *

Partidul Popular Creștin Democrat
susține opțiunea "Contra" *

Partidul Socialiștilor din Moldova "Patria-Rodina"
îndeamnă la **boicotarea referendumului** *

Partidul Conservator
nu și-a expus opțiunea

Mișcarea social-politică "Forța Nouă"
susține opțiunea "Contra" **

Partidul "Patrioții Moldovei"
susține opțiunea "Contra"

Partidul Social Democrat
îndeamnă la **boicotarea referendumului**

Partidul Socialist din Moldova
nu și-a expus opțiunea

* La momentul înregistrării în calitate de participant la referendum nu a expus oficial poziția, însă pledează public pentru opțiunea respectivă.

** La momentul înregistrării în calitate de participant la referendum nu a expus oficial poziția, însă pledează public pentru opțiunea respectivă, argumentînd prin faptul că modalitatea de revizuire a Constituției prin referendum constituie un precedent ce poate avea consecințe nedorite în viitor; scăderea pragului de participare ar reduce din reprezentativitatea și legitimitatea referendumului și a deciziilor aprobate. În anul 2000 liderul Mișcării "Forța Nouă" a votat pentru reforma constituțională și alegerea președintelui în Parlament.

Iurie Leancă: „Este o naivitate să se creadă că referendumul din 5 septembrie este o capcană pentru moldovenii care muncesc peste hotare”

Vicepremierul moldovean Iurie Leancă, ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, respinge acuzațiile privind o presupusă înțelegere secretă între autoritățile R. Moldova și cele ale Uniunii Europene de a obține sprijin în procesul de liberalizare a regimului de vize în schimbul „trădării” cetățenilor moldoveni care se află la muncă peste hotare. Potrivit oficialului, asemenea afirmații denotă în egală măsură o proastă cunoaștere a mecanismelor europene și o rea intenție în raport cu aspirațiile europene ale R. Moldova.

Ministrul menționează că niciodată în istoria sa Uniunea Europeană nu și-a extins spațiul în urma înțelegerilor de acest gen. Există o singură condiție care asigură liberalizarea regimului de călătorii și anume implementarea eficientă a reformelor în domeniul justiției și afacerilor interne. R. Moldova este perfect conștientă că acesta este unicul traseu corect pe care trebuie să-l urmeze. „Din acest motiv, eforturile noastre sunt orientate anume spre reformarea domeniilor

lor nominalizate și nu spre căutarea unor căi de acces discutabile pe ușa din spate. O asemenea abordare ar fi totalmente neprofesionistă, dar și contraproductivă”, subliniază Iurie Leancă.

În comunicatul de presă al MAEIE se mai spune că autoritățile R. Moldova își dau seama că numărul moldovenilor aflați la muncă în statele UE este mai mare decât cel legalizat oficial. Este, însă, foarte important faptul că cetățenii Republicii Moldova au imaginea unor buni muncitori, manifestă un comportament demn și nu creează probleme majore pentru țările în care se află. „Este o naivitate să

se creadă că instituțiile de resort din statele de reședință nu sunt la curent cu statutul cetățenilor străini, inclusiv al celor moldoveni, și că așteaptă referendumul din 5 septembrie ca pe o oportunitate, ca pe o capcană pentru a-i identifica”, notează șeful diplomației de la Chișinău.

De asemenea, Iurie Leancă a subliniat faptul că aceste tentative primitive și intenționate distorsionate, care vin din zone obscure ale neprietenilor Republicii Moldova, au un singur scop: să intimideze cetățenii moldoveni aflați peste hotare în decizia lor de a participa la referendum.

Vicepremierul a mai spus că Guvernul R. Moldova va utiliza toate pârghiile legale care-i stau la îndemână în ideea asigurării unor condiții optime alegătorilor pentru ca aceștia să participe la referendum fără vreun sentiment de frică sau încorsetare.

INFO-PRIM NEO

CEC anunță telefoanele pentru informații suplimentare despre referendum

Cetățenii R. Moldova pot obține informații suplimentare despre referendumul republican constituțional din 5 septembrie la numărul de telefon gratuit 0800 08888 din orice localitate sau +373 22 540488 (tarif obișnuit) pentru cetățenii aflați peste hotarele țării.

Apelurile pot fi făcute de luni până vineri între orele 8.00 și 17.00 cu pauză

între orele 12.00 și 13.00, ora Moldovei, se spune într-un comunicat de presă al serviciului de presă al Comisiei Electorale Centrale (CEC).

CEC precizează că la aceste numere de telefon nu pot fi depuse contestații sau făcute plângeri.

În același timp CEC amintește că termenul limită pentru depunerea declarației

este 5 august, inclusiv. Toate persoanele cu drept de vot care, după ultima participare la alegeri, și-au schimbat locul de ședere sunt în drept să-și declare locul nou de ședere la organul administrării publice locale, pentru a putea fi înscrise în lista de alegători în secția de votare corespunzător locului șederii.

Declarația se depune personal de către solicitant la prezentarea buletinului de identitate cu fișa de însoțire în original și în copie. Declarațiile depuse anterior pentru alegerile parlamentare din 29 iulie 2009 nu sunt valabile, deoarece acest document este de unică folosință.

INFO-PRIM NEO

telefon gratuit **0800 08888**
din orice localitate

sau **+373 22 540488**
(tarif obișnuit)

pentru cetățenii aflați peste hotarele țării.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte îndeamnă cetățenii să participe la referendumul din 5 septembrie

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte se va implica în cadrul campaniei pentru referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 cu un mesaj clar de încurajare a participării cetățenilor la referendum, fără a le sugera însă dacă să voteze „Pentru” sau „Împotriva” în cadrul acestuia.

Coaliția remarcă faptul că, referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 se încadrează în limitele legale, iar dreptul cetățenilor de a participa la alegeri nu poate fi restrâns sau condiționat de interesele unor sau altor forțe politice. „Coaliția va implementa în următoarea perioadă o serie de proiecte de educație civică și electorală menite să stimuleze participarea activă, liberă și conștientă a cetățenilor în cadrul referendumului”, se arată în declarație.

În declarația sa, Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte face un apel către autoritățile responsabile de organizarea alegerilor să întreprindă măsuri active de informare și educare electorală a cetățenilor în cadrul acestui scrutin organizat în premieră în Republica Moldova.

„În mod special, ținând cont de faptul că referendumul va avea loc la început de an academic, Coaliția solicită Comisiei

Electorale Centrale să informeze persoanele cu drept de vot, încadrate în procesul de studii, despre modul de participare la referendum în afara localității în care aceștia își au viza de reședință sau domiciliul”, se spune în declarație.

O solicitare este și către Ministerul

Educației să asigure în timp util studenții cazați în căminele universitare cu viza de reședință astfel încât aceștia să-și poată exercita dreptul la vot în localitatea în care își fac studiile.

INFO-PRIM NEO

PUBLICITATE

Foto: pan.md

Glorinal

Fiecare are nevoie de propria casă!

str. Zamfir Arbore, 15
tel: 29-50-29
www.apartamente.md

Particularitățile organizării și desfășurării votării cetățenilor R. Moldova aflați peste hotarele țării

Comisia Electorală Centrală (CEC) a adoptat la 27 iulie un regulament care stabilește particularitățile organizării și desfășurării votării cetățenilor R. Moldova aflați peste hotarele țării în cadrul alegerilor parlamentare/referendumului republican.

Pro Diaspora vă prezintă cele mai importante prevederi ale documentului.

- » În conformitate cu legislația R. Moldova dreptul de a alege îl au cetățenii R. Moldova care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, cu excepția celor privați de acest drept în modul stabilit de lege.
- » Participarea la alegeri este liberă (benevolă) și nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l sili să participe sau să nu participe la alegeri.
- » Fiecare alegător votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă.
- » Orice cetățean al R. Moldova cu drept de vot, aflat în străinătate, poate vota la o singură secție de votare constituită în afara țării, indiferent de statutul aflării sale pe

teritoriul statului respectiv.

- » Membrii biroului electoral al secției de votare constituit în afara R. Moldova nu sunt în drept să examineze legalitatea aflării alegătorului pe teritoriul statului respectiv.

electorale dar se prezintă la votare în ziua alegerilor sau referendumului, se înscriu într-o listă suplimentară la prezentarea actelor de identitate în baza cărora se permite participarea la alegeri.

LISTELE ELECTORALE

În secțiile de votare constituite în afara R. Moldova, listele electorale se întocmesc în baza datelor colectate de către misiunile diplomatice/oficiile consulare care activează pe teritoriul statelor respective.

- » În listele electorale se înscriu colaboratorii misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, precum și membrii familiilor lor, alegătorii care se află la evidență consulară permanentă sau temporară, alegătorii care au solicitat includerea lor în listele electorale cel târziu cu 25 de zile înainte de ziua alegerilor.
- » La începutul perioadei electorale, misiunile diplomatice și oficiile consulare aduc la cunoștința publică și actualizează listele electorale deținute. Cu 25 de zile înainte de ziua alegerilor, procedura de actualizare a listelor electorale încetează. Listele actualizate, întocmite de șefii misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, se trimit imediat Comisiei Electorale Centrale.
- » Alegătorii, care nu au fost înscriși în listele

VOTAREA

- » Votarea la alegeri/referendum este secretă. Localul secției de votare trebuie să fie dotat cu cabine sau camere pentru a se evita aglomerația. Urcele se instalează în așa fel încât alegătorul, pentru a se apropia de ele, să traverseze neapărat cabina sau camera pentru a asigura secretul votului.
- » Votarea se efectuează într-o singură zi, între orele 07.00 și 21.00, ora locală a țării unde se află secția de votare.
- » Biroul electoral al secției de votare poate decide asupra prelungirii cu cel mult 2 ore a termenului votării pentru a le permite alegătorilor care așteaptă să voteze la secția de votare respectivă, să-și realizeze drepturile, informând despre prelungire consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău și Comisia Electorală Centrală.
- » Securizarea votului se asigură în conformitate cu hotărârea Comisiei Electorale Centrale cu privire la securizarea procesului de votare.

ACTELE DE IDENTITATE

ÎN BAZA CĂRORA SE PERMITE PARTICIPAREA LA ALEGERI ÎN AFARA REPUBLICII MOLDOVA:

- a) pașaportul cetățeanului R. Moldova pentru ieșire și intrare în R. Moldova;
- b) livretul de marinar.

Transfer de bani

din Italia

în Moldova

doar 8 Euro

pentru orice transfer

* transfer până la 3000 EURO pe cont, fără cont doar 10 EURO

 BANCO POPOLARE
BANKING GROUP

20 ANI
suntem
alături

 **MOBIAS
BANCA**
GROUPE SOCIETE GENERALE

Transferul se efectuează exclusiv în EUR, în sumă maximă de 3000 EUR pe transfer, atât în favoarea beneficiarilor care dispun de un cont deschis la Mobiasbancă, cât și în favoarea celor care nu au un cont bancar.

Comisionul se achită doar de către persoana care efectuează transferul și constituie:

- 8 EUR — cu înregistrarea sumei în contul beneficiarului
- 10 EUR — fără înregistrarea sumei în contul beneficiarului.

Super important! La ridicarea numerarului nu achitați nici un comision și primești exact suma care a fost transmisă!

Avantaje adiționale

Economisești timp și câștigi bani alegând un card Mobiasbancă pe care banca îți poate transfera suma primită din străinătate.

Dacă ești în Marea Britanie, Austria, Portugalia, Spania, Franța, Belgia sau alte 189 de țări, poți folosi următoarele sisteme de transferuri cu destinația Mobiasbancă:

 WESTERN UNION | yes!

 UNIStream

 Аненік
денежные переводы

 CONTACT™

20 ANI
suntem
alături

 **MOBIAS
BANCA**
GROUPE SOCIETE GENERALE

INFO LINE
+373 22 256 456

Iurie Ciocan: „Moldovenii de peste hotare își pot alege singuri secția de votare unde să voteze”

În acest an, pentru prima dată vor fi deschise birouri electorale în afara misiunilor diplomatice și consulare. Câte vor fi la număr și cum vor putea vota moldovenii de peste hotare aflați din interviul realizat cu secretarul Comisiei Electorale Centrale, **Iurie Ciocan**.

Interviu de **DIANA LUNGU**

– Cum va suna întrebarea supusă referendumului?

– Întrebarea supusă referendumului va fi următoarea: “Sinteți pentru modificarea Constituției care să permită alegerea Președintelui Republicii Moldova de către întreg poporul?” Răspunsul care urmează a fi dat este „Pentru” sau „Contra”. Totodată, parte componentă a buletinului de vot va fi și acest proiect de modificare a Constituției, deci, a art. 78, pentru ca toți cei care vor primi buletinul de vot să poată să citească acest proiect de lege.

– Care va fi procedura de vot?

– Pe buletinul de vot se va aplica ștampila „Votat”, în rubrica „Pentru” sau în rubrica „Contra”. În buletinul de identitate va fi aplicată ștampila „Referendum 2010”. Persoanele care votează în interiorul țării o vor face fie la viza de

domiciliu, fie la viza de reședință. Același lucru este valabil și pentru studenți. Dacă au viza de reședință la cămin valabilă, ei imediat sunt înscrși în lista electorală. Dacă nu au această viză, ei pot solicita înregistrarea la organul administrației publice locale, depunând o declarație ori utilizând certificatul cu drept de vot.

– Ștampila „Referendum 2010” este obligatorie?

– Este obligatorie prin lege, nu este o hotărâre a CEC, este clar menționat acest lucru în Codul Electoral, și cu toată responsabilitatea vă anunț că cetățenii care de această dată se vor împotrivi, nu vor putea vota. Contrar, ei vor insista să voteze în afara cadrului legal.

– Câte secții de votare vor fi organizate peste hotare?

– Peste hotare vor fi organizate 79 de secții de votare. Dintre acestea, 35 sunt preconizate pentru Birourile Electorale din ambasade și consulate și 45 în afara acestora. Cele mai multe vor fi deschise în Italia, acolo vor fi 20 de secții. Aceasta este decizia Ministerului Afacerilor de Externe, nu a noastră. Noi asigurăm doar partea funcțională a acestor birouri. Echiparea tehnică, de asemenea, intră în responsabilitatea Ministerului de Externe, care urmează să negocieze cu statele respective pentru ca fiecare birou să aibă masă, scaun, safeu, calculator. Noi, din partea noastră, o să oferim în aceste 45 de secții doar zece calculatoare, restul urmează să fie oferite de minister.

– Moldovenii din străinătate își pot alege singuri secția de votare?

– Da. Moldovenii de peste hotare își pot alege singuri secția de votare unde să voteze. Și acest lucru se poate vedea și pe pagina de internet www.votează.md unde este descrisă procedura de înregistrare prealabilă. Ulterior, listele electorale pentru birourile din afara țării vor fi tipărite de către Comisia Electorală Centrală în baza datelor care vor veni din înregistrarea prealabilă de pe pagina www.votează.md Cei care se vor înregistra prealabil vor fi înscrși în lista electorală de bază. Persoanele care nu se vor înregistra prealabil vor fi înscrise în liste suplimentare.

– De la ce oră se vor deschide secțiile de votare și când vor fi închise urnele de vot?

– Urnele de vot vor fi deschise în intervalul

7.00 – 21.00 (ora locală). Regula este generală pentru toate birourile.

– Având în vedere că mulți dintre moldoveni muncesc ilegal peste hotare, pot fi aceștia în siguranță la misiunile diplomatice?

– Da, sunt în siguranță. Noi am rugat ca forțele de menținere a ordinii publice a statelor gazdă să nu intervină, pe de o parte, pe de altă parte, noi am stabilit că funcționarii electorali nu sunt în drept să examineze legalitatea aflării cetățenilor noștri pe teritoriul statului gazdă.

– În baza căror acte vor putea vota moldovenii aflați peste hotare?

– În afara țării se votează doar în baza pașaportului. Dacă nu au pașaport, nu pot vota.

– Cât va costa referendumul?

– Bugetul referendumului este de 32 mln 724 mii lei. Bani sunt exclusiv din bugetul de stat. Pentru că am fost anterior întrebați „de ce alegerile sunt finanțate de donatori”. Insist să explic. Nu este corect, donatorii susțin în cazul dat Guvernul și Guvernul, din trezoreria statului, alocă acești bani pentru alegeri.

– Comisia electorală centrală trebuie să asigure funcționalitatea secțiilor de votare atât în țară, cât și peste hotare. Cum poate fi verificată corectitudinea listelor electorale de către CEC?

– Am stabilit prin instrucțiuni și regulamente responsabilitatea individuală pentru funcționarii electorali care fac înscrieri în

listele electorale și de fiecare dată când va fi eliberat buletinul de vot unuia dintre alegători, funcționarul electoral va semna și el în lista electorală. Deci, în acest context, noi am stabilit responsabilitatea personală a fiecărui funcționar electoral, pe de o parte, pe de altă parte, ulterior, după ce se va finaliza această perioadă electorală, după ce se va expune Curtea Constituțională asupra legalității, va valida, ori va infirma rezultatele acestui referendum, toate listele vor fi prezentate Comisiei Electorale Centrale și vom supune unei analize minuțioase toate listele suplimentare pentru a face o comparație. Și dacă vom depista că cineva cu rea voință a încercat să voteze de două ori sau mai mult de atât, a votat de două ori, noi vom solicita Procuratura să intervină și conform legislației în vigoare vor fi trași la răspundere. Tentativa de falsificare a alegerilor cade sub incidența Codului Penal.

– Cine va intra în componența birourilor electorale?

– În componența birourilor electorale, atât în țară, cât și peste hotare, vor intra reprezentanți ai partidelor politice prezente în Parlament și aici vorbesc doar de cele cinci partide, plus, în interiorul țării administrația publică locală delegă reprezentanții săi. Iar în afara țării, persoanele responsabile vor fi delegate de către Ministerul Afacerilor Externe.

– Ce ar mai trebui să știe cetățenii moldoveni când vor merge să-și expună părerea?

– Cetățenii de peste hotare urmează, în primul rând, să-și verifice actele de identitate din timp și este un lucru foarte important, pe de altă parte, să nu ezite să se înregistreze din timp pe pagina www.voteaza.md. Nu este obligatoriu acest lucru, dar totuși, odată înregistrat acest cetățean va aduce mai multă transparență și claritate în procesul electoral. Nu este un risc pentru alegătorii noștri, aceste date nu vor fi utilizate în alte scopuri și noi garantăm acest lucru că datele nu vor fi furnizate vreunei instituții de stat, deci vor fi utilizate doar în scopuri electorale, pentru listele electorale din afara țării și dacă acest cetățean vrea să voteze, rugăm să fie înregistrat în prealabil pentru că așa ușurează și munca noastră.

– Vă mulțumim! 🇲🇩

Adresele secțiilor de votare deschise peste hotarele R. Moldova

În premieră pentru sistemul electoral autohton, Comisia Electorală Centrală și Ministerul Afacerilor Externe organizează secții de votare suplimentare în afara ambasadelor și consulatelor din străinătate. Anterior, aceste secții de votare erau amplasate doar în incinta misiunilor diplomatice, iar mulți cetățeni moldoveni aflați peste hotare nu-și puteau exercita dreptul de vot din cauza distanțelor mari care trebuiau parcurse până la urnele de vot. Astfel, pentru referendumul din 5 septembrie vor activa suplimentar 45 de secții de votare, în afara secției de vot din incinta ambasadei. În total, pentru referendumul din 5 septembrie vor fi deschise 79 secții de vot. Pro Diaspora vă prezintă adresele tuturor secțiilor de votare deschise peste hotare.

REGATUL BELGIEI

or. Bruxelles
(sediul misiunii)
1050, Bruxelles, Avenue Franklin Roosevelt, 57
Tel: (+322) 626 00 83
Fax: (+322) 732 96 60

or. Paris
(sediul misiunii)
75116, Paris, str. 1, Rue de Sfax, arondissement 16
Tel/fax: (+331)450 169 36
(+331)406 711 20

or. Toulouse
Hotel Castellane,
17 rue Castellane, Toulouse,
Tel: 0033 5 61 62 18 82
Fax: 0033 5 61 62 58 04

or. Strasbourg
(sediul reprezentanței permanente)
67000, Strasbourg, Allee Spach, nr.16
Tel: (+33388) 36 55 64
Fax: (+33388) 36 48 96

REPUBLICA FRANCEZĂ

or. Lisabona
(sediul misiunii)
1400-188, Lisabona,
str. Goncalo Velho Cabral,
30-31º
Tel: (+351) 213 009 064
213 009 060;
213 009 062
Fax: (+351) 213 009 067

or. Santander
39008 Santander,
Calle Alata nr. 54

or. Barcelona
C/villarroel 10, bajos, 08011 Barcelona
Tel/fax: (+34) 93-423 91 33

REGATUL SPANIEI

REPUBLICA PORTUGHEZĂ

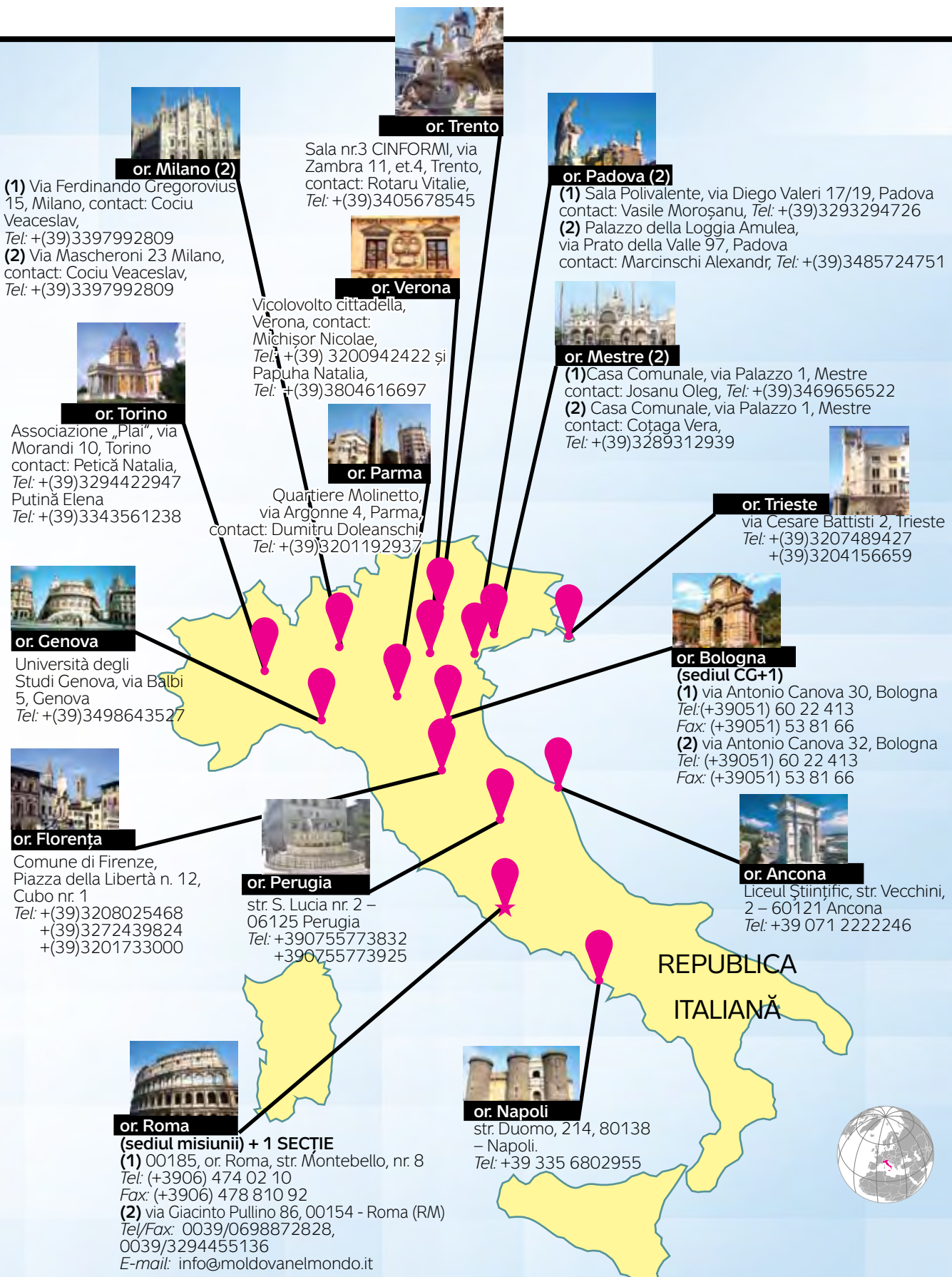
or. Setubal
Paços do Concelho, Praça de Bocage, 2901-866, Setubal
Tel: + 351 265 541 500

or. Portimao
Praça da República, 25, 8500-540, Portimão;
Tel: + 351 282 402 140;
Fax: + 351 282 402 149;
E-mail: jfp@jfp-portimao.pt

or. Faro
Largo do Carmo, 8000, Faro;
Tel: + 351 289 803 933

or. Madrid
(sediul viitoarei misiuni)
Paseo de la Castellana N° 178,
5º DCHA, 28046-MADRID.

or. Milano (2)
(1) Via Ferdinando Gregorovius 15, Milano, contact: Cociu Veaceslav, Tel: +(39)3397992809
(2) Via Mascheroni 23 Milano, contact: Cociu Veaceslav, Tel: +(39)3397992809

or. Trento
 Sala nr.3 CIFORMI, via Zambra 11, et.4, Trento, contact: Rotaru Vitalie, Tel: +(39)3405678545

or. Padova (2)
(1) Sala Polivalente, via Diego Valeri 17/19, Padova contact: Vasile Moroşanu, Tel: +(39)3293294726
(2) Palazzo della Loggia Amulea, via Prato della Valle 97, Padova contact: Marcinschi Alexandr, Tel: +(39)3485724751

or. Verona
 VicoloVolto cittadella, Verona, contact: Michişor Nicolae, Tel: +(39) 3200942422 și Papuha Natalia, Tel: +(39)3804616697

or. Mestre (2)
(1) Casa Comunale, via Palazzo 1, Mestre contact: Josanu Oleg, Tel: +(39)3469656522
(2) Casa Comunale, via Palazzo 1, Mestre contact: Coţaga Vera, Tel: +(39)3289312939

or. Torino
 Associazione „Plai”, via Morandi 10, Torino contact: Petică Natalia, Tel: +(39)3294422947 Putină Elena Tel: +(39)3343561238

or. Parma
 Quartiere Molinetto, via Argonne 4, Parma, contact: Dumitru Doleanschi, Tel: +(39)3201192937

or. Trieste
 via Cesare Battisti 2, Trieste Tel: +(39)3207489427 +(39)3204156659

or. Genova
 Università degli Studi Genova, via Balbi 5, Genova Tel: +(39)3498643527

or. Bologna (sediul CG+1)
(1) via Antonio Canova 30, Bologna Tel: +(39051) 60 22 413 Fax: +(39051) 53 81 66
(2) via Antonio Canova 32, Bologna Tel: +(39051) 60 22 413 Fax: +(39051) 53 81 66

or. Florența
 Comune di Firenze, Piazza della Libertà n. 12, Cubo nr. 1 Tel: +(39)3208025468 +(39)3272439824 +(39)3201733000

or. Ancona
 Liceul Științific, str. Vecchini, 2 – 60121 Ancona Tel: +39 071 2222246

or. Perugia
 str. S. Lucia nr. 2 – 06125 Perugia Tel: +390755773832 +390755773925

or. Roma (sediul misiunii) + 1 SECȚIE
(1) 00185, or. Roma, str. Montebello, nr. 8 Tel: (+3906) 474 02 10 Fax: (+3906) 478 810 92
(2) via Giacinto Pullino 86, 00154 - Roma (RM) Tel/Fax: 0039/0698872828, 0039/3294455136 E-mail: info@moldovanelmondo.it

or. Napoli
 str. Duomo, 214, 80138 – Napoli. Tel: +39 335 6802955

REGATUL UNIT AL MARIII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD

or. Dublin

2, Ballsbridge Inn-Hotel 146
Pembroke Road, Dublin 4,
Co. Dublin
Tel: +0044 (0) 7528462759

IRLANDA

or. Northampton

Centrul Cultural de pe lângă
Biserica ortodoxă „St. Michael”,
Perry street, NN14HL,
Tel: +00 44 (0) 7916249066:

or. Londra

(sediul misiunii)
W42ST, Londra, Chiswick, Calea
Edensor, Scuarul Dolphin nr.5
Tel: (+44) 208 995 68 18
(+44) 208 994 21 79

REGATUL SUEDEI

or. Hamburg

(sediul Consulatului
Onorific)
Hallesdorferstrasse 46,
22179-Hamburg
Tel: +49 (0) 63 64 73
Fax: +49 (0) 63 64 73 96

or. Stockholm

(sediul misiunii)
str. Engelbrektskatan, nr.10, 3tr,
11432, Stockholm, Sweden,
Tel: +468 411-40-64
Fax: +468 411-40-74
E-mail: stockholm@mfa.md

or. Frankfurt pe Main

(sediul CG)
60433, Frankfurt pe Main
str. Adelheidstrasse nr. 8
Tel: (+4969) 52 78 08
Fax: (+4969) 53 10 07

or. Berlin

(sediul misiunii)
10439, Berlin,
str. Gotlandstrasse nr.16
Tel: (+4930) 446 529 70
Fax: (+4930) 446 529 72

or. Varșovia

(sediul misiunii)
02-710 Warszawa, str. Imielińska 1,
Tel/Fax: (+4822) 646 20 99
Tel: (+4822) 843 73 44

or. Munchen

(sediul Consulatului
Onorific)
Spaldingstr. 4,
81739-München,
Tel: +49 (0) 89-6915678
Fax: +49 (0) 89-6915640

REPUBLICA POLONEZĂ

or. Praga

(sediul misiunii)
Prague 6, Bubeneč,
str. Juarezova 14
Tel: +420 233 323 762

REPUBLICA FEDERATIVĂ GERMANIA

REPUBLICA CEHĂ

REPUBLICA AUSTRIA

or. Geneva

(sediul reprezentanței
permanente)
1209, Geneva, chemin du
Petit-Saconnex, nr.28
Tel: (+4122) 733 91 03

or. Viena

(sediul misiunii)
A-1030, Viena, str. Lowengasse nr. 47/10
Tel: (+431) 961 10 30 27
Fax: (+431) 961 10 30 34

or. Budapesta

(sediul misiunii)
H-1024, Budapesta, str. Ady Endre u.16
Tel: (+361) 336 34 50
336 34 56
Fax: (+361) 209 11 95
E-mail: budapesta@mfa.md

CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ

REPUBLICA UNGARĂ

or. Riga
(sediul misiunii)
Zigfrida Annas Meierovica
bulvar 14, Riga
Tel: (371)67359160
Fax: (371)67359165

or. Kaliningrad
str. Gheorghiceskaia, Nr. 1,
oficiul centrului de consultări
„Business-expert”
Tel.: (+7 4012)530748;
Fax: (+7 4012)536401

or. Vilnius
(sediul misiunii)
LT08102, Vilnius, str.
Miglos Gatve nr. 61A
Tel: (+370) 526 079 14
526 079 18
Fax: (+370) 526 079 15

or. Minsk
(sediul misiunii)
220030, or. Minsk,
str. Belorusskaia nr.2
Tel: (+37517) 289 11 17
Fax: (+37517) 289 11 47

or. Tallinn
(sediul misiunii)
str. Tatari 20, oficiile 9-10
10116, Tallinn, Estonia
Tel: +(372) 64 20 203
Fax: +(373) 64 20 204
E-mail: tallinn@mfa.md

REPUBLICA ESTONIANA
REPUBLICA LETONĂ
REP. LITUANIA

REPUBLICA BELARUS

or. Kiev
(sediul misiunii)
01901, or. Kiev, str.
Iagotinskaia 2;
Tel: + 38044 521 22 80;
+ 38044 521 22 78;
+ 38067 960 44 00 (cel.)

or. Odessa
(sediul CG)
65009, or. Odesa,
str. Posmitnii 2/2 „B”
Tel: (+38048) 785 67 15
Tel: (+38048) 785 67 16

or. Sankt-Petersburg
195009, Sankt-Petersburg,
str. Arsenalnaia naberejnaia,
Nr. 13/1. Clădirea Administrației
raionului Kalinin al orașului
Tel: (+7812)5793504;
Fax: (+7812)3266983.

or. Moscova
(sediul misiunii) + 2 SECȚII
(1) 107032, Moscova,
str. Kuznețhii Most nr.18
Tel: (+7495) 624 53 53
Fax: (+7495) 625 53 82
(2) 143200, reg. Moscova, or. Mojaisk,
microraioul „Строитель”,
Tel./fax: (+749683)24730,
Combinatul de beton armat Nr. 198
(3) reg. Moscova, or. Domodedovo,
str. Promișlennaia Nr. 7, Trustul de
construcții „Моч-11”; oficiul trustului,
Tel.: +(7916)1025425

REPUBLICA AZERBAIDJAN
or. Baku
(sediul misiunii)
AZ1073, or. Baku, Pr. Hussein Javid,
cartier 520, ed.12
Tel: (+99412) 510 15 38
(+99412) 497 52 52

REPUBLICA ELENĂ

or. Patra
str. Oropu 22 (et. 1),
Tel: 2610312898

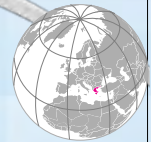

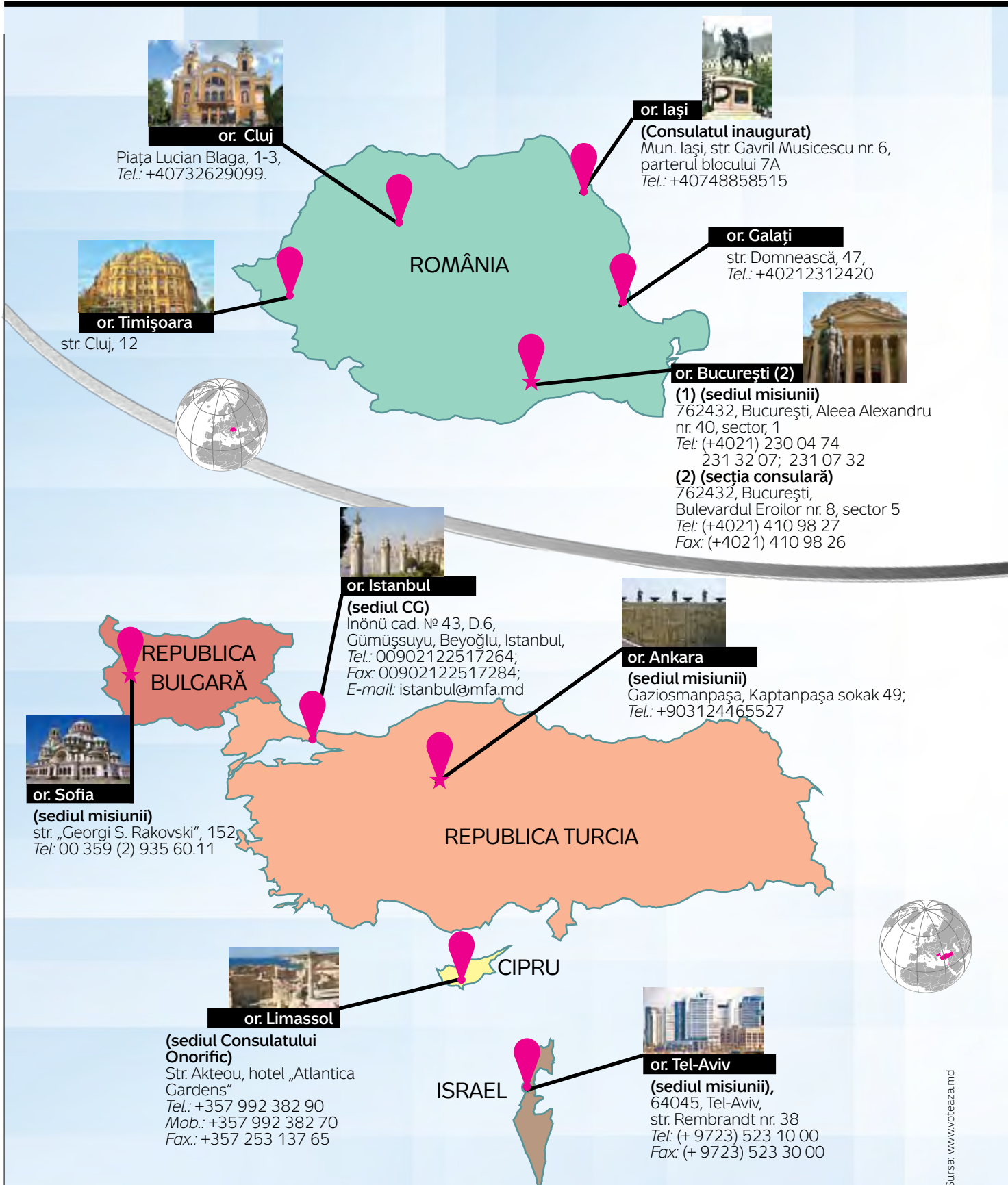
or. Iraklion
sectorul Tria Pevka,
str. Solomu nr. 54,
Tel: 2810322858

or. Salonic
str. Bambaka nr.1, (et. 6),
Tel: 2310244171

or. Atena
(sediul misiunii)
11524, Atena, sector Nea Filofei,
str. G. Bacu, nr.20
Tel: (+30210) 699 03 72
Fax: (+30210) 699 06 60

Sursa: www.voteaza.md

or. Beijing

(sediul misiunii)

2-9-1, Ta Yuan Diplomatic Office Building, Beijing, 100600, China
Tel: (008610) 65325494
Fax: (008610)65325379
E-mail: Beijing@mfa.md

or. Toronto, ON

Royal Canadian Legion.
948 Sheppard Avenue West, Toronto, ON, Canada, M3H 2T6
Tel: (+647) 284 7063

or. Montreal, QC

6767 Côte-des-Neiges
Montreal QC H3S 2T6
E-mail: comunitatea.quebec@yahoo.ca
Tel: (514) 868-3608

or. New York, NY

(sediul reprezentanței permanente)
35 East, 29th Street
New York 10016
Tel: (+1212) 447 18 67
Fax: (+1212) 447 40 67

or. Sacramento, CA

2999 Fulton Avenue
Sacramento, CA 95821-4909
(916) 485-6410
Slavic Community Center

or. Hickory, NC

North Carolina 28601,
Hickory, 1117 Second st NE.
Tel: +1828 324 94 30
Fax: +1828 396 55 79

or. Washington, DC

(sediul misiunii)
2101 S Street NW
Washington DC 20008
Tel: (+1202) 667 11 30
(+1202) 667 11 31
(+1202) 667 11 37
Fax: (+1202) 667 12 04

O moldoveancă a cucerit Portugalia

Irina Botnaru, candidata Basarabiei, este cea mai frumoasă dintre româncele și moldovencele care locuiesc în sudul Portugaliei. Ea a câștigat acest titlu la concursul "Miss Diaspora 2010", organizat de Asociația Românilor și Moldovenilor „DOINA” din Algarve și Junta de Freguesia Sao Sebastiao. Irina a concurat alături de alte două fete din R. Moldova și patru din România.

la diferite probe, precum ținuta de zi, defilarea în costum național, prezentarea unui număr artistic (dans, poezie, cântec), după care, în încheierea defileului fetele au încântat spectatorii cu ținute de seară.

Cea mai ispititoare probă la care au fost supuse fetele a fost desigur cea a costumelor de baie, care a scos la iveală și unele imperfecțiuni. Frumoasele concurente nu au scăpat nici de întrebările capcană ale juriului. Membrii juriului au fost persoane din diaspora noastră, cât și portughezi. Președintele juriului a fost Nuno Figueira, producătorul emisiunii „Portugal sem Fronteras” (Portugalia fără Frontiere) de la RTP1.

Cea care a cucerit atât publicul, cât și juriul a fost moldoveanca Irina Botnaru. Frumoasa blondă este studentă la Universitatea din Algarve, mai exact face masteratul la Facultatea de Inovații și Antreprenariat. După ce a fost încoronată, Irina a dedicat victoria sa românilor și moldovenilor. Acum ea urmează să reprezinte diaspora noastră la concursul „Miss Diaspora 2010 Callatis” din România. Irina își dorește să fie cea mai bună.

OLESEA TANAȘCIUC,
Lisabona

Foto: Olesia Tanașciuc

Taxe consulare mai mici pentru moldovenii aflați peste hotare

Guvernul a avizat pozitiv un proiect de lege prin care modifică un șir de taxe consulare, achitate de cetățenii moldoveni plecați în străinătate. Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Iurie Leancă, spune că toți cetățenii vor fi rugați să-și înregistreze domiciliile temporare sau permanente de peste hotare la misiunile diplomatice, indiferent dacă se află legal sau nu în țara respectivă.

"Ministerul are nevoie de aceste informații ca să poată acorda ajutor în caz de calamități, conflicte armate sau alte situații excepționale. Datele vor fi utile și la deschiderea secțiilor de votare pentru referendum și alegerile parlamentare anticipate și cele prezidențiale. Problema este că în ultimii trei ani doar 7400 de cetățeni se află la evidență consulară", a explicat Leancă.

Potrivit lui, vor fi eliminate taxele consulare pentru o serie de servicii. Printre acestea se numără legalizarea și transcrierea actelor de naștere ale cetățenilor R. Moldova, născuți pe teritoriul

statului de reședință, transcrierea actelor de deces, rectificarea greșelilor din acte comise de funcționari, perfectarea vizelor persoanelor originare din Moldova etc.

Totodată, dacă serviciul consular nu a fost prestat, atunci cetățeanului îi sunt returnați banii. Leancă a menționat că la toate serviciile cu taxă au fost reduse costurile, unica majorare s-a făcut la perfectarea actului de renunțare la cetățenia R. Moldova, care de la 200 dolari a crescut la 300 euro. Autoritățile speră, că astfel îi vor convinge pe moldoveni să-și păstreze cetățenia.

Dacă în prezent taxele erau stabilite în lei, fapt pentru care sumele achitate variau în funcție de schimbul valutar, acum taxele vor fi uniformizate și achitate în euro pentru statele UE și dolari pentru restul statelor. De asemenea, pentru per-

fectarea actelor în regim de urgență vor fi percepute aceleași taxe ca și în cazul examinării documentelor în regim normal. Va fi eliminat de asemenea tratamentul tarifar diferențiat în funcție de țară. Proiectul de lege poate fi găsit pe siteul Ministerului de Externe - <http://www.mfa.gov.md/initiative-legislative/> - și va intra în vigoare abia după ce va fi adoptat de Parlament.

LILIANA PAVEL

„Moldova, campioana regiunii în cursa pentru integrare europeană”

Directorul Fundației de Cooperare Polono-Ucraineană din Varșovia, Yan Peklo, și directorul executiv al Centrului pentru Studii Est-Europene din București, Raluca Răducanu, sunt de părere că în programul Parteneriatul Estic al Uniunii Europene, Moldova a devenit prioritatea numărul unu.

Declarațiile celor doi experți au fost făcute în cadrul unei emisiuni de la radio „Vocea Basarabiei”.

„După schimbările produse la 29 iulie 2009 și a politicilor consecvente promovate pe parcursul ultimului an de noua guvernare, Moldova a devenit un proiect de succes în intențiile de aderare la UE”, a spus Yan Peklo.

Potrivit sursei citate, precedentul

Ucrainei, care în urma ultimilor alegeri și-a schimbat vectorul de orientare și tinde tot mai mult să se integreze economic cu Rusia, este studiat cu multă atenție

în centrele strategice din Europa și nu numai.

„Acum, Republica Moldova a devenit campioană în regiune a cursei pentru integrare și în cercurile politice înalte din Polonia, dar și din UE, se vorbește tot mai mult despre includerea ei în pachetul țărilor din Balcanii de Vest de aderare la Comunitatea Europeană”, a declarat Peklo.

Pentru ca această șansă să devină reală, Moldova trebuie să dea dovadă de consecvență la referendumul din 5 septembrie și în alegerile preconizate în luna noiembrie, au menționat Yan Peklo și Raluca Răducanu.

DECA-PRESS

Moldova, cetățenia română și temerea europeană

Presa europeană abordează tot mai intens chestiunea cetățenilor române obținute de populația R. Moldova.

Valul de nemulțumiri exprimate anterior în câteva reviste britanice a continuat în mass-media germană, cu articolul publicat în renumitul „Der Spiegel”.

De această dată, rezonanța a luat proporții de altă natură, pentru că a fost învinuită direct România care ar ajuta moldovenii să ajungă „în paradisul economic european”, acordând în masă cetățenii române. Alte acuzații sunt adresate președintelui român, Traian Băsescu, etichetat drept adept al „României Mari”, dar și politicienilor moldoveni denumiți de „Der Spiegel” - promotori ai „unionismului”.

În statele europene este în creștere numărul instituțiilor media, ce induc

opinie publice europene ideea unei posibile „invazii” a populației din Europa de Est. Printre principalele cauze invocate este menționată politica prea liberală de acordare a cetățeniei pentru populația din țările din vecinătate, în special din R. Moldova.

Într-adevăr începând cu 2009, accesibilitatea cetățeniei române a sporit considerabil. Din considerentele ritmului și amplitudinii acestui proces se creează impresia unei amenințări pentru întreaga Europă. În 2008, datele raportate de Eurostat arătau că majoritatea noilor cetățeni ai statelor membre UE vin din Maroc (63.823 persoane), Turcia (49.546) și Ecuador (27.322). În această perioadă se atestă 4.967 de cetățenii acordate moldovenilor de România. Această cifră este mai mică decât numărul cetățenilor acordate de Franța pentru marocani (28.699), de către Germania pentru persoane de origine turcă (24.449) sau de către Spania pentru ecuadorieni (25.536). Mai mult, cetățeniile oferite de statul român pentru moldoveni sunt mai puține decât cele

perfectate de Ungaria pentru cetățenii români (4.967 față de 5.535).

Neamestecul în afacerile interne al statelor membre reprezintă un principiu de bază pentru factorii de decizie europeni. De aceea, probabilitatea implicației directe a Bruxelles-ului în afacerea cetățenilor române este minimă. Potrivit „Der Spiegel”, unul din membrii Parlamentului European, Andreas Molzer (Partidul Libertății din Austria), a cerut Comisiei Europene să propună modalități de stopare a măsurilor întreprinse de România. Totodată, parlamentarul german, Manfred Grund, din partea formațiunii cancelarului Angela Merkel, a anunțat că deocamdată aceasta nu reprezintă un pericol pentru Germania, deoarece emigranții moldoveni aleg „Spania și Italia”.

La moment, motivația Berlinului este insuficient de puternică pentru a lua atitudine negativă față de numărul de cetățeniei române acordate de România. În primul rând, pentru că emigranții moldoveni aleg alte destinații geografice, ocolind Germania și altele.

În altă ordine de idei, tăcerea se datorează și dialogului privind liberalizarea vizelor UE-R. Moldova, lansat în iunie curent. Ridicarea vizelor pentru moldoveni va conduce la soluționarea problemei cetățeniei române, care va deveni inutilă.

Dat fiind faptul că România este nevoită să îndeplinească cerințele pentru integrarea în spațiul Schengen, aceasta va ține cont de corectitudinea procesului de acordare a cetățeniei, pentru a nu întâmpina impedimente artificiale din partea „greilor europeni”.

Mai mult, mai există și alte precedente europene, cum ar fi Ungaria sau Bulgaria, care la fel au facilitat oferirea cetățeniei maghiare și, respectiv, bulgare. Cu toate acestea, cele mai simplificate condiții le propune statul român, ceea ce îl poate transforma într-o destinație atractivă pentru criminalitatea organizată (complicii migrației ilegale, a traficului de ființe umane etc.), aflată în căutarea unor breșe noi în scutul frontalier estic al Uniunii Europene.

DENIS CENUȘĂ,
www.azi.md

Italia

Alarmă falsă

Ziarul italian *Il Giornale* lansează alarma: "Moldovenii invadează Europa cu pașapoartele românești oferite cadou de Traian Băsescu!". Situația, descrisă neîndemânic, pe paginile ziarului italian *Il Giornale*, care la rândul său s-a inspirat din săptămânalul german *Der Spiegel* și din cel britanic *Daily Express*, pare a fi scenariul unei adevărate catastrofe. „Migranți abandonți în voia destinului”, „invazia hoardelor de oameni ai nimănu”, „patrie uitată a mizeriei”. Articolul semnat de către Gian Micalessin este un adevărat borș moldovenesc, condimentat cu prejudecăți care mai de care mai trăsnete și concepții preformate despre această republică ex-sovietică, a cărei populație abia dacă ajunge la cifra de 4 milioane.

Mai mult ca sigur că autorul acestui „splendid” peisaj despre Moldova și despre locuitorii săi, nu a vizitat niciodată acele meleaguri, ba mai mult ca atât, nici măcar nu știe unde se află pe harta geografică și s-a inspirat din cel mai prost film catastrofic turnat vreodată, pentru a descrie o situație care nu corespunde deloc realității.

Probabil, se ignoră ceea ce nu este un act de propagandă în favoarea Moldovei, ci niște date de facto ce vorbesc de la sine, adică datele oficiale oferite de către Ministerul Afacerilor Interne din Italia și de către ISTAT (Institutul Național Italian de Statistică) referitor la încălcările de lege săvârșite de către străinii aflați în

Italia. Potrivit acestor date, emigranții moldoveni nu numai că sunt ultimii în lista plângerilor penale contra cetățenilor străini, ba dimpotrivă, sunt printre primii în ceea ce privește integrarea lor în câmpul muncii din Italia. În articolul publicat de ziarul *Il Giornale* Moldova este definită ca "patrie a mizeriei" – un adjectiv care insultă grav un popor întreg, o Națiune muncitoare, bogată în cultură, istorie și, în mod special, în oameni de treabă.

R. Moldova este meleagul frumuseții ce nu cunoaște timpul, o frumusețe nu numai peisajistică, ci și a poporului din care este compusă aceasta. O frumusețe ce naște din diversitate, din amestecul de culturi și popoare diferite. Moldovenii sunt niște oameni ospitalieri, veseli, responsabili și, mai ales, sunt niște oameni muncitori, care știu să-și facă munca bine. Imigranții moldoveni în Italia au drept scop îmbunătățirea propriei situații socio-economice, urmând cursuri de formare profesională în diferite sectoare și domenii. Ei încearcă să-și depășească propria condiție, perfecționându-și cunoștințele,

ceea ce contribuie nu numai la creșterea individului în parte, ci și a întregii Țări, care azi, mai mult ca oricând, este apreciată, susținută și încurajată, nu numai de către Uniunea Europeană, ci și de alte Organisme Internaționale. Guvernul de la Chișinău face eforturi mari pentru a nu dezamăgi așteptările poporului său și pentru a se alinia cât mai curând la standardele Țărilor vecine.

R. Moldova și moldovenii, în special, sunt o oportunitate și nici într-un caz o povară atât pentru Italia cât și pentru restul Europei. Ei sunt acea categorie de străini care sunt fundamentali în economia unei Țări, ca de exemplu zecile de mii de menajere și de îngrijitoare din Moldova, care, cu responsabilitate și profesionalism au și vor avea în continuare grijă de bătrânii noștri. De ce, de cine ne este frică?

GIANNI BONINSEGNA

Traducere și adaptare:
Daniela Bîrlădeanu

Un italian îndrăgostit de moldoveni la propriu și la figurat

A prins drag de moldoveni încă în anul 1997, iar soarta a făcut astfel încât câțiva ani mai târziu să-și unească destinul cu o moldoveancă. Deși este jurnalist sportiv a început să scrie despre concetățenii noștri și soarta lor departe de casă. Vorbim despre italianul **Gianni Boninsegna** pe care vă propunem să-l cunoașteți.

– Cum ai făcut cunoștință cu moldovenii?

– Pentru prima dată am aflat de Moldova când eram încă sportiv. Fiind biatlonist în echipa națională italiană, la competițiile internaționale am cunoscut câțiva sportivi și oficiali din lotul moldovenesc. M-au impresionat, mai ales prin capacitatea și dorința de a face multe lucruri cu puține resurse economice și materiale. Așa s-a născut o prietenie și colaborez și acum cu ei. Următorul și cel mai important pentru mine pas în relația cu Moldova a fost căsătoria cu Natalia. Tot sportul m-a ajutat... Natalia muncea într-un restaurant din Italia unde mergeam des cu echipa. Am făcut cunoștință și am decis să nu ne mai despărțim niciodată. Acum avem două fete (gemene) de patru ani, Giada și Natasha.

Fiicele Giada și Natașa

– Ești italian iar mulți străini consideră că imigranții au invadat Europa, cum ai reușit să-i vezi altfel pe concetățenii noștri?

– Nu a fost greu, trebuie doar să vezi realitatea, atât. Moldovenii sunt niște oameni ospitalieri, veseli, responsabili și, mai ales, sunt niște oameni muncitori, care știu să-și facă treaba bine. Asta e realitatea, restul sunt numai vorbe! Imigranții moldoveni în Italia au drept scop îmbunătățirea propriei situații socio-economice, urmând cursuri de formare profesională în diferite sectoare și domenii. Ei încearcă să-și depășească propria condiție, perfecționându-și cunoștințele. Moldovenii, în special, sunt o oportunitate și nici într-un caz o povară atât pentru Italia cât și pentru restul Europei! Ei sunt acea categorie de străini care sunt fundamentali

în economia unei Țări, ca de exemplu zecile de mii de menajere și de îngrijitoare din Moldova, care, cu responsabilitate și profesionalism au și vor avea în continuare grijă de bătrânii noștri.

– Cât de des scrii despre moldoveni și unde îți publici articolele?

– Când am terminat cariera sportivă am devenit purtător de cuvânt al echipei mele. Repede am primit un fel de carnet de jurnalist și de acolo am început să scriu nu numai despre sport dar și despre pasiunea mea... Moldova! Când citesc uneori presa italiană și văd ce prostii și minciuni se spun nu mă

Gianni și Natalia

Foto: arhiva personală

Gianni în timpul unui interviu cu președintele interimar al R. Moldova, Mihai Ghimpu pot abține să nu vin cu o replică. Colaborez cu diferite reviste, ziare și cu câteva publicații on-line. Am fost, spre exemplu, invitat ca ziarist străin la Moldova Business Week 2010 și am avut ocazia să fac un interviu cu președintele interimar Mihai Ghimpu când a venit într-o vizită oficială în Italia

– Care sunt problemele cu care se confruntă diaspora noastră în Italia?

– Problemele sunt, aș fi mincinos să zic că totul e ok, dar în ultima perioadă se vede că autoritățile încearcă să mențină un dialog permanent cu diaspora moldovenească. Cred ca ar fi bine dacă guvernul ar deschide câteva Agenții pentru moldovenii aflați peste hotare. Deși este vizibilă îmbunătățirea serviciilor consulare, eu cred că se poate face și mai mult. La Ambasade și Consulate se adresează foarte mulți oameni și uneori problemele lor se rezolvă mai greu. O altă problemă este recunoașterea diplomelor moldovenești de către statele unde sunt moldoveni pentru că aceștia să poată munci pe profesie. Totodată trebuie de făcut ceva în domeniul pensiilor astfel ca persoanele care muncesc peste hotare să poată beneficia la bătrânețe de pensie. Prețul călătoriei cu avionul este poate cea mai stringentă problemă. Nu este posibil ca pentru un zbor de două ore să plătești 450-500 de euro. Dacă prețurile ar fi mai mici oamenii și-ar vizita mai des părinții și copii rămășiți în țară. Un alt aspect important este stimularea creării întreprinderilor mixte moldo-italiene și crearea unor condiții adecvate pentru investirea în afaceri. Dacă lumea ar avea posibilitate să

deschidă o afacere în Țara mamă, eu sunt convins că moldovenii aflați peste hotare în scurt timp începe să se întoarcă acasă. Un alt lucru important este accesul la informație. Moldoveni din Italia nu prea cunosc ce se întâmplă în Țara lor și cred că ar trebui de diversificat emisiunile TV via sat. Eu cunosc

toate aceste probleme deoarece colaborez cu mai multe asociații de moldoveni. Este apreciabil faptul că prin intermediul acestor asociații oamenii nu se gândesc numai la ei dar și la ceilalți.

– Cum vezi viitorul moldovenilor în Italia, există tendința de a rămâne acolo, crezi că vor dori să se întoarcă vreodată acasă?

– Părerea mea este că viitorul moldovenilor din Italia depinde de viitorul politic și economic al R. Moldova. Cum actualul Guvern va întreprinde măsuri în vederea facilitării revenirii în patrie a moldovenilor, aceștia se vor întoarce. Italia este frumoasă dar e mai bine în Țara ta, chiar dacă există familii care s-au integrat foarte bine în Italia și au format familii mixte ca a mea de exemplu.

LILIANA PAVEL

Foto: arhiva personală

PUBLICITATE

BILUXTRANS
La comandă
autocar - microbuz

Moldova
Italia **Austria**
Cehia **Elvetia**

Transportarea pasagerilor, coletelor, automobilelor

Italia /+39/		Moldova /+37322/	
389099	3608	282445	Oficiu
389099	3662	282447	Oficiu
389099	3646	068041111	Oficiu
389099	3833	282446	Depozit
389099	3583	068034444	Depozit
389099	3725	282448	Fax
389099	3750	Austria /+43/	
320491	8484	6769330838	Wiena
389999	0262	Igor & Nicolae & Sandu	
329367	9050		
327056	1002		

Moldovenii vor fi ajutați să-și investească banii în afaceri

Conform raportului Băncii Mondiale, Moldova se află pe primul loc în Europa și locul 3 în lume după rata remitențelor comparate cu Produsul Intern Brut. Datele de la Banca Națională a Moldovei arată că emigranții au expediat, prin metode formale, peste 1 miliard de dolari în 2009. Peste 80% din emigranți transferă bani acasă și peste 70% din aceștia transferă peste jumătate din câștigurile sale, însă, majoritatea acestor surse financiare sunt utilizate în consumul curent, procurarea imobilelor etc. și doar o mică parte din aceste resurse, mai puțin de 7%, sunt investite în business și 21% sunt declarate ca "economii". Ponderea mică a investițiilor în afaceri se datorează atât legislației care nu favorizează antreprenorii, cât și lipsei informației și a cunoștințelor, susțin experții.

Din acest an, moldovenii care se întorc de la munci grele din străinătate vor fi ajutați să-și investească banii în afaceri profitabile. Business Consulting Institute (BCI) în parteneriat cu „ProRuralInvest” și FEDEI lansează proiectul „Încurajarea utilizării inovatoare a remitențelor în investițiile rurale productive”.

Proiectul va cuprinde 12 raioane din regiunea centru a țării, cu excepția raionului Orhei, care este implicat deja într-un proiect finanțat de Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (IFAD), și va fi implementat în perioada iulie 2010 - iulie 2012. Despre proiect și asistența oferită în cadrul acestuia am discutat cu Artur Macovei, director executiv al BCI, și Viorel Roșcovan, expert BCI.

De asistența proiectului vor beneficia circa 650

de persoane, care vor fi selectate în prima etapă a proiectului (cel mai probabil în luna septembrie) de către experții proiectului în colaborare cu autoritățile locale. Cel mai important este că pot participa atât persoane care au muncit peste hotare, cât și cele care primesc remitențe de la rudele din străinătate. Deși, obiectivul principal este susținerea investițiilor în afaceri în spațiul rural, sunt binevenite și ideile de afaceri din centrele raionale ale regiunii centru.

PRIMA ETAPĂ

Proiectul se află în prima etapă, cea de pregătire, în cadrul căreia se elaborează un studiu de piață pentru regiunea cen-

tru pentru a identifica care sunt industriile și sectoarele cele mai potrivite pentru investiții, cu cele mai mari șanse de creștere pentru ca beneficiarii proiectului să-și lanseze o afacere solicitată pe piață. De asemenea, în cadrul acestei etape va fi editat un ghid de lansare a afacerilor pentru începători. În ghid vor fi descrise detaliat toate etapele pe care trebuie să le parcurgă întreprinzătorii pentru a lansa o afacere de succes. După elaborarea acestor documente va începe selectarea beneficiarilor. Doritorii de a participa în proiect vor completa un chestionar care va putea fi găsit la autoritățile locale și pe paginile web ale implementatorilor, iar persoanele care fac parte din grupul țintă și manifestă dorința de a înregistra o afacere vor fi susținute pentru realizare. Imediat după selectarea participanților vor începe seminarele de instruire. În fiecare centru raional vor fi organizate câte două seminare de instruire, susținute de experți în domeniu. În cadrul instruirilor vor fi acoperite toate etapele, pornind de la ideea de afacere până la înregistrarea acesteia.

Beneficiarii proiectului vor fi ajutați să elaboreze un business-plan, iar în cazul în care vor avea nevoie de credite bancare li se va oferi asistență privind accesarea împrumuturilor. Mai mult ca atât, coordonatorii proiectului intenționează să identifice surse financiare mai ieftine în cadrul altor proiecte care se implementează în Moldova, dar și achiziționarea utilajului necesar întreprinzătorilor prin diverse programe co-finanțate de alte organizații.

ASISTENȚA POST-CREARE

Imediat după crearea afacerilor, pe parcursul a 12 luni de la lansare, se acordă asistență post-creare, în cadrul căreia va fi oferită asistență și informație cu privire la: contabilitate, analiză de piață, tehnologii, identificarea furnizorilor potențiali, analiza

riscurilor etc. Coordonatorii proiectului susțin că se va lucra atât în echipe, cât și individual, cu fiecare antreprenor în parte pentru a li se explica aspecte ale problemelor cu care se confruntă.

50 dintre antreprenorii noi creați vor efectua vizite de studiu în România unde vor fi prezentate afaceri similare de deschise la fel din

remitențe, pentru a le arăta noilor antreprenori practici de succes, dar și pentru a le oferi posibilitatea de a stabili relații de colaborare cu oamenii de afaceri din România.

Așa cum nu toți beneficiarii proiectului sunt gata să inițieze o afacere, BCI își propune editarea unei broșuri de bune practici în afaceri, care va conține sumarul afacerilor create în urma proiectului. Broșura va fi tipărită în 2 mii de exemplare și distribuită în regiune, pentru ca cei care nu au avut parte de asistență în cadrul proiectului sau care încă nu s-au hotărât să își creeze propria afacere să aibă un punct de reper încurajator.

Coordonatorii proiectului susțin că în urma implementării proiectului va avea de câștigat și comunitatea prin crearea locurilor de muncă, estimând crearea a peste 250 locuri noi de muncă directe, precum și dezvoltarea serviciilor și producțiilor conexe afacerilor create, iar concurența, mai spun aceștia, va duce nemijlocit la îmbunătățirea calității serviciilor oferite.

DIANA LUNGU

Cum are grijă statul de asigurați

Polița obligatorie de asistență medicală și pensia sunt cele mai importante asigurări oferite de către stat prin lege. Persoanele încadrate în sistemul social public al R. Moldova beneficiază și de alte drepturi, cum ar fi ajutorul de șomaj sau de deces, sau indemnizații de maternitate. Cum beneficiem de aceste drepturi și cât la sută din salariu se distribuie pentru aceste servicii ne spune Laura Grecu, șefa Direcției politici de asigurări sociale din cadrul Ministerului Muncii Protecției Sociale și Familiei, dar și Lilia Onea, șefa serviciului relații cu publicul din cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Persoanele care sunt angajate în câmpul muncii, prin contract individual, sunt obligate să achite contribuții de asigurări sociale. Patronii achită pentru noi 6% pentru asigurarea individuală (achitarea pensiei) și 23% în fondul de salarizare, pentru achitarea altor prestații care corespund altor riscuri sociale asigurate.

Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă (din cauza unei boli sau unui accident). Se acordă pentru o perioadă de cel mult 180 de zile în cursul unui an calendaristic. În scopul recuperării capacității de muncă a persoanei și evitarea încadrării acesteia în grad de invaliditate, concediul medical poate fi prelungit cu încă 30 de zile. Asiguratul trebuie să realizeze un stagiu de cotizare de cel puțin trei ani sau de cel puțin trei luni din ultimele 12 luni, dacă au un stagiu sub

Sistemul public de asigurări sociale oferă protecție atât pe termen lung (pensia de asigurări sociale), cât și **protecție pe termen scurt**, în cazul incapacității temporare de muncă a persoanei, cum ar fi: **a)** indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente în afara

muncii, de boli profesionale și de accidente de muncă; **b)** prestații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă; **c)** indemnizație de maternitate; **d)** indemnizație pentru creșterea copilului sau îngrijirea copilului bolnav; **e)** ajutor de șomaj; **f)** ajutor de deces.

INDEMNIZAȚIA DE MATERNITATE

(sarcină și lăuzie) se stabilește asiguratelor, soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați și șomerelor. Indemnizația se acordă începând cu a 30-a săptămână de sarcină, pe o perioadă de 126 zile calendaristice, iar în cazul nașterilor complicate ori nașterii a doi sau mai mulți copii – de 140 zile calendaristice. Quantumul lunar al indemnizației de maternitate este de 100% din venitul mediu lunar asigurat în ultimele 6 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat.

INDEMNIZAȚIA UNICĂ LA NAȘTERE

se acordă **1700 de lei** pentru primul copil și **2000 de lei** pentru al doilea și următorii copii.

INDEMNIZAȚIA PENTRU CREȘTEREA COPILULUI PÂNĂ LA ÎMPLINIREA VÂRSTEI DE 3 ANI

se acordă în baza unei cereri scrise după expirarea concediului de maternitate și poate fi folosit integral sau parțial până când copilul va împlini 3 ani. Concediul parțial plătit poate fi folosit și de tatăl copilului, bunicii sau alte rude care se ocupă nemijlocit de creșterea copilului și întrunește calitatea de persoană asigurată. Pentru 2010 quantumul indemnizației constituie **30% din salariul mediu lunar pe ultimele 6 luni înainte de nașterea copilului**, dar nu mai puțin de 300 de lei.

se acordă în baza unei cereri scrise după expirarea conce-

Foto: sxc.hu

trei ani. Cuantumul lunar al indemnizației se stabilește diferențiat, în funcție de durata stagiului de cotizare (de până la 5 ani – 60% din baza de calcul stabilită; între 5 și 8 ani – 70%; de peste 8 ani – 100% din baza de calcul stabilită). Persoanelor care suferă de SIDA, TBC sau cancer li se acordă un cuantum de 100% din baza de calcul stabilită, pentru o perioadă mai îndelungată.

Ajutorul de șomaj se acordă persoanelor înregistrate la Oficiul forței de muncă, care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 6 luni din ultimele 24 de luni înainte de a-și pierde locul de muncă. Cuantumul ajutorului se acordă în funcție de stagiul de cotizare realizat și foarte importante sunt circumstanțele care au dus la pierderea locului de muncă. Dacă persoana a renunțat benevol la locul de muncă, beneficiază de 30% din salariul mediu pe economie din anul precedent. Ajutorul de șomaj se acordă pe o perioadă de 6 - 9 sau 12 luni.

Ajutorul de deces se acordă la trei categorii de persoane – pensionarii, șomerii, persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de 3 ani și mai mult. Ajutorul de deces este o indemnizație unică, în valoare de 1000 de lei de care beneficiază o singură persoană. Aceasta poate fi soțul/soția, copilul, părintele, curatorul, tutorele sau persoana care dovedește că a suportat cheltuielile de deces.

Polița obligatorie de asistență medicală are acoperire doar pe teritoriul R. Moldova. Cu polița te poți adresa la toate instituțiile medicale legale din țară care au fost contractate de Compania Națio-

nală de Asigurări în Medicină (CNAM) și poți să obții servicii medicale care sunt stipulate în Programul Unic al asigurării obligatorii de asistență medicală. Acestea nu acoperă necesarul maxim, dar cuprinde o gamă largă de servicii, printre care asistența medicală de urgență, asistența medicală primară și asistența medicală spitalicească, dar și cea de ambulatoriu. De asemenea, mai este prevăzută și asistența de profil, cum ar fi, de exemplu, cea stomatologică sau intervențiile chirurgicale.

Programul unic este afișat în fiecare instituție medicală pentru ca beneficiarii să se poată informa cu privire la serviciile medicale pe care le pot primi în baza polițelor de asigurare, drepturile, dar și obligațiile prevăzute. În același timp, medicul de familie este prima persoană de legătură care vă poate explica beneficiile poliței de asigurare medicală.

Dacă persoana asigurată este angajată, atunci polița de asigurare medicală îi este eliberată prin intermediul angajatorului. Polița de asigurare medicală este oferită gratuit persoanelor asigurate de către angajator. Și atât angajatorul, cât și angajatul contribuie cu 3,5% din salariu.

Persoanele neangajate pot achita prima de asigurare direct la Agențiile Teritoriale ale CNAM, dar și la oficiile poștale în primele trei luni ale anului. Important de reținut, în perioada ianuarie – martie a fiecărui an persoanele neangajate pot beneficia de reduceri semnificative (de la 50%) din costul primei în mărime fixă.

Persoanele neasigurate pot procura polița achitând 2478 de

lei la agențiile teritoriale ale CNAM. Și doar în primele trei luni ale anului (ianuarie-martie) polița poate fi achiziționată la orice oficiu poștal din țară, beneficiind și de reduceri semnificative, totodată. În acest an, statul a oferit o reducere de până la 75%.

Totodată, și pentru persoanele neasigurate sunt acoperite o parte din serviciile medicale din contul mijloacelor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Astfel, acestea beneficiază de asistență medicală urgentă prespitalicească, precum și primară, dar și specializată de ambulatoriu și spitalicească, în special, în cazul bolilor social-condiționate cu impact major asupra sănătății publice (TBC, SIDA).

Persoanele care se întorc de peste hotare și vor să dispună de polița de asigurare medicală se pot adresa la oficiul forței de muncă, unde obțin un certificat care confirmă că sunt șomeri și, ulterior se adresează la Agenția Teritorială a CNAM din raza de domiciliu unde pot obține acea poliță temporară pentru perioada în care nu sunt angajate.

DIANA LUNGU

Statul social italian

Maria avea 58 de ani și era de doi ani clandestină la Roma. Lucra colaboratoare domestică într-o casă de oameni înstăriți. Câștiga bine, trimitea bani acasă, dar lipsa permisului de ședere o apăsa. Îi era frică să iasă în stradă.

Pe lângă lipsa permisului, o îngrijora starea sănătății. Avea tensiune arterială, o durea inima și avea diabet. Dar nu se plângea patronilor, ca să nu rămână fără muncă. Rudele îi trimiteau de acasă cutii întregi cu fel de fel de leacuri și Maria le

înghițea cu pumnul, dar nu aveau nici un efect.

Într-o zi, când tocmai se pregătea să dea peste cap o nouă porție de „bunghișori” a văzut-o stăpâna casei. Bălbâindu-se, a recunoscut totul, dar n-au alungat-o. Din contra, stăpâna a dus-o pe Maria la medicul său de familie, i-au făcut toate controalele, i-au cumpărat glicemometru, i-au prescris medicamentele necesare și Maria, după o săptămână era alt om.

Istoria Mariei ar fi un bun prilej pentru a vorbi despre acea treptată transformare a societăților industriale europene, mai ales din jumătatea a doua a secolului 20, în state sociale, în care ființa umană are un rol central, este respectată și protejată. Asistența socială italiană oferă o serie de ajutoare concrete prin intermediul

diferitor servicii pentru bătrâni, familii, bărbați și femei care se află în dificultăți economice și practice. Pentru a beneficia însă de aceste servicii trebuie să faci dovada că ești suficient de sărac, calculând pe baza veniturilor doi indici ai situației economice personale, ISE și ISEE.

Să precăutăm câteva din aceste ajutoare sociale.

CARDUL SOCIAL

E un card pe care statul ți-l încarcă în mod automat în fiecare lună cu 40 de euro. Poți face cu el cumpărături în magazinele specializate, poți plăti serviciile. Condiția pentru a-l avea e să atestezi că ai venituri anuale nu mai mari de 6235,35 euro pentru persoanele de 65-69 de ani și venituri nu mai mari de 8313,80 euro pentru persoanele de la 70 de ani în sus.

SEJURURI ÎN CASE DE ODIHNĂ PENTRU BĂTRÂNI ȘI CASE-HOTEL

În dependență de veniturile solicitantului, costurile pot fi acoperite în întregime sau parțial de comuna de referință.

CENTRE SOCIALE PENTRU BĂTRÂNI

Se pot înscrie gratis toți bătrânii. Propun angajări în munci socialmente utile, activități culturale, jocuri, dansuri etc.

UNIVERSITĂȚILE VÂRSTEI A TREIA

Pot fi frecventate lecții de istoria artei sau arheologie, dar și de informatică și internet. Pe lângă aceasta, se oferă cursuri de gimnastică, fotografie, arte plastice. Sunt deschise pentru toți.

MÂNCARE LA DOMICILIU

Prânzuri și cina calde sau

Foto: flickr.com (by Jaspersteenbergen)

semipreparate alimentare livrate la domiciliul persoanelor care se confruntă cu grave probleme economice sau de sănătate.

AJUTOARE ECONOMICE

Pentru familiile cu nou-născuți, pentru familiile cu mulți copii sau pentru cele care se află în dificultate există diferite înlesniri economice: împrumuturi cu rată fixă, suspendări de 12 luni ale plății ratelor împrumutului, bonusuri pentru vacanță etc.

Fiecare comună oferă serviciile sale în dependență de inițiativele locale și bugetul de care dispune. De exemplu, comuna orașului Roma propune o sală operativă socială cu numărul verde 800 44 00 22 care ascultă la telefon exigențele bătrânilor și e gata să intervină în caz de nevoie. Tot la Roma un alt serviciu oferă bătrânilor singuri posibilitatea de a comanda și primi pe gratis acasă cumpărăturile de la supermarket. O importantă parte din fondurile statului e destinată persoanelor cu handicap. Legea Financiară din 2010 oferă acestora 400 mln de euro în diverse servicii și facilități.

Întrebarea pe care urmează să și-o pună în mod inevitabil cititorul este dacă de toate aceste servicii beneficiază și imigranții. Răspunsul este afirmativ. E suficient să ai permisul de ședere și viza de reședință. Nu sunt însă niște drepturi care ți se dau de pomană. Căci, lucrând în orice domeniu, trebuie să plătești o serie de taxe. Dintr-un salariu de 1500 euro, de

exemplu,iei la mână doar 1100. Pentru îngrijitorii de bătrâni și bolnavi, pentru colaboratorii domestici contribuțiile sunt vărsate de angajatorii acestora. Bani reținuți merg la INPS, INAIL și alte

fonduri, susținând în felul acesta statul social italian.

VICTOR DRUȚĂ,
Roma

Foto: flickr.com (by jmamnikko)

PUBLICITATE

TRANSPORTAREA MĂRFURILOR ȘI PASAGERILOR

SRL "NISEUROTRANS"

Rom. 0040742887770

Chișinău
st. Atelea Gării 2

MD

Marți 15.00-19.00
Miercuri 8.00-19.00
Joi 8.00-10.00

tel.of. 022833697
mob. 079612683 Șerghiei
069587391 Valera

ITALIA

Lido 3206456331
Malo
Vicenta 3209660509
Schio
Padova 3290241021
Mestre 3200527457
Olmo 3270078638
Maerne
Venetia 3285713141
Trevizo 3804370177

Nisporoni

Marți 10.00-18.00
Joi 9.30-11.00

069292734 Andrei

079598830 Vasea

079523725 Grigore

Cât costă sănătatea în Italia?

Sistemul sanitar italian se bazează pe două dimensiuni fundamentale - de stat și privat. Dacă ești norocos să te tratezi la instituțiile medicale de stat nu vei cheltui prea mulți bani, dar va trebui să dai dovadă de insistență și perseverență. Un tratament la instituțiile de stat durează luni ori chiar ani. Sistemul privat e mai operativ, însă costă mult. E cert faptul că străinii nu-și pot permite acest confort. În Italia este acordat primul ajutor medical chiar pacienților fără acte.

Ce trebuie să faci un simplu muncitor clandestin pentru a beneficia de ajutorul medical?

Se va adresa la spitalul de urgență. Va declara că se află temporar în Italia și nu are permis de ședere. Va prezenta un document de identitate (pașaport, permis de conducere ori buletin de identitate din țara de origine). Astfel va primi o cartelă medicală cu valabilitate de 6 luni ori un an. Numai după întocmirea acestor formalități va beneficia de ajutor medical solicitat.

Ce trebuie să faci o persoană cu actele în regulă pentru a beneficia de serviciile medicale italiene?

Se va adresa medicului de familie. Fiecare străin cu actele în regulă are cartelă medicală cu o valabilitate echivalentă permisului de ședere. La înmânarea cartelei medicale îi este solicitat să-și aleagă medicul de familie. La acesta se va adresa ori de câte ori va avea nevoie de asistență medicală. Bunăoară, pentru a merge la un medic terapeut, trebuie să ai de la medicul de familie așa-zisa îndreptare. Cu aceasta vei face o prenotare la medicul de care ai nevoie. Cu prenotarea și tichetul plătit (18,20 euro) vei fi consultat de medicul solicitat. Spre exemplu, dacă me-

dicul terapeut îți va recomanda un examen de radiografie, vei achita un tichet de 36,15 euro. Taxa pentru consultație și examen sunt plățile minime suportate de pacient. O taxa integrală pentru o consultație constituie de la 80 la 180 euro, iar un examen radiologic ori cu ultrasunet poate ajunge de la 150 la 300 euro. Cine suportă această diferență de plată? Statul italian. Vom prezenta în continuare câteva cazuri concrete povestite de conaționalii noștri.

Munceam în Italia de 3 ani. Îngrijeam de o bătrânică. Nu aveam acte. Nu-mi văzusem copiii de atâta timp. Soțul îmi ceruse divorțul. Toate împreună mi-au provocat o criză de ficat. Dacă medicii italieni nu m-ar fi operat, mi-aș fi pierdut viața. Mi-a fost înlăturată viziua biliară. Am plătit doar tichetele.
(MARIA T., Torino)

Am avut o criza renală. După un tratament medicamentos mă credeam vindecat. Însă au urmat alte crize tot mai greu de suportat. În urma un examen riguros mi s-a propus o intervenție endoscopică. Acum mă simt bine. Cu medicamente, examene și intervenția chirurgicală am cheltuit doar câteva sute de euro. Dacă făceam același lucru la un medic privat aveam de plătit peste 3000 de euro, atât i-au

cerut unui basarabean de-al nostru în sudul Italiei. Și omul a plătit. Ce avea să facă? Era fără acte. Nu putea merge acasă...

(ION C., Mestre)

Mă supăra de mai multă vreme o carie dentară. Am suportat-o până au început durerile cele mai mari. Am mers la un dentist privat. Doar pentru prima vizită mi-a luat 50 euro, fără

să-mi facă nimic. Nu puteam aștepta luni de zile până îmi va veni rândul la un dentist de stat. În câteva zile mi-am tratat dintele cu prețul a 180 euro. Dacă făceam același lucru la un medic de stat plăteam vreo 50 euro total, în schimb ar fi trebuit să aștept 2-3 luni. Îmi ziceam că-i prea costisitoare plomba ceea, dar, după o discuție cu un italian,

mi-am schimbat părerea. Claudiu îmi povestea că achitase pentru proteza dentară (toată dantura) 20.000 euro.
(VICTOR D., Treviso)

Prin 2005 îmi fracturasem piciorul stâng în timpul muncii la negru. Nu aveam acte. Rezistasem o zi și o noapte. Nu mai puteam de dureri. Mi se umflase și mă frigea. A trebuit să merg la spital. Italianul la care eram angajat m-a rugat să nu spun că muncesc la el. Ca să nu fie tras la răspundere pentru exploatarea muncii la negru și să nu-mi plătească tratamentul. Nu am plătit nimic. De ce? Sunt anumite medicamente pe care le poți lua de la farmacie fără plată dacă ai o rețetă specială eliberată de medicul tău. Cheltuielile sunt suportate de către statul italian. Mă întreb și vă întreb, de câți bani aș

fi avut nevoie acasă, în Basarabia, pentru a nu merge șchiopătând după o asemenea fractură serioasă?!

(ANDREI M., Trento)

De mică purtam ochelari. Cu anii tot pierdeam și pierdem din vederi. Lentilele deveneau tot mai groase. Poate din cauza profesiei pe care o aveam. Acasă lucram în școală, predam limba franceză. Sunt în Italia de 10 ani. Cu doi ani în urmă am aruncat ochelarii. Cineva m-a sfătuit că pot fi operată la ochi. M-am adresat medicului oculist. M-a înscris în rând la o intervenție chirurgicală la spitalul civil San Giovanni e Paulo din Veneția. Acum văd mai bine ca înainte. E o minune. Am făcut totul la medicina de stat, achitând doar tichetele care constituie vreo 200 euro. Dacă mă încumetam să-mi operez ochii la un privat, m-ar fi costat peste 9.000 de euro. E o mare diferență, nu-i așa?

(LARISA N., Verona)

Venisem în Italia de 3 ani. Eram fără acte. Mergeam zilnic la ore. Făceam curățenie în casele italienilor. De la un timp aveam slăbiciuni și dureri de cap. Credeam că aceste schimbări vin din cauza oboselii. Într-o zi am amețit și am căzut. M-am revenit în spital. Aveam mari dureri de cap. Au urmat câteva examene medicale, unul se numea „TAC”. Anume cu acest „TAC” medicii mi-au depistat simptome de cancer la creier. În câteva zile m-au operat. Nu am plătit nici un ban

atât pentru intervenție, cât și pentru medicamente. Eram gata să mor la cei 32 de ani împliniți. Rar care scapă din asemenea situații. Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a salvat Viața. Stau și mă gândesc cum ar fi mers lucrurile dacă se întâmplau toate acestea acasă când nu aveam nici bani de pâine?

(TATIANA S., Udine)

Deși sistemul sanitar italian e mult superior celui din Republica Moldova, au și ei problemele lor și acestea țin de marea diferență dintre Nord și Sud. Telejurnalele anunță foarte des cronică cazurilor mortale din spitale. Starea deplorabilă din sud în aproape toate domeniile este explicată de prezența structurilor mafiotă care nu permit funcționarea legilor. Absența statului din

anumite regiuni lasă locul structurilor criminale. Acestea controlează situația din teritoriile menționate optzeci la sută. În consecință, de rând cu alte domenii, suferă și sistemul sanitar de stat. Prin intermediul asistenței medicale se storc bani grei din statul italian, pe când serviciile acordate lasă foarte mult de dorit. Aceasta se întâmplă, repet, în sud pe când nordul e la nivelul austriac ori german și nu doar în ale medicinei.

Medicii sunt bine plătiți. Nu există mită. Plățile sunt transparente atât la medicina de stat cât și la cea privată. Deși am văzut cât costă sănătatea în Italia, e mai bine totuși să nu ne îmbolnăvim.

IURIE BOJONCĂ,
Veneția

PUBLICITATE

ITALIA-MOLDOVA-ITALIA TRANSPORT DE PASAGERI ȘI COLETE

MOLDOVA oficiu: 63-77-84
str. Decebal, 1, GSM: 0 69 712 145

ITALIA
(0039) 3889316409 Bolzano, Trento,
Bresanone, Cavaleze, Mezzocorona,
Cles, Andolo, Pergine.

(0039) 3406242447 Roverto, Alla,
Riva de Igardo, Arco, Molcezeme,
Torbole, More, Aldeno

(0039) 3394950412 Sotomarinno,
Chiozia, Treviso, Bassano.

ROMÂNIA (0040) 754670689

MOLDOVA
str. Decebal, 1, 63-77-84
GSM: 079 997 099

ITALIA
BOLZANO, TRENTO 3285863480
San-Michele, Mezzocorona,
Mezzolombardo, Cles, Tione, Merano,
Laces, Giorenza, Bresanone, Pergine,
Caldonate
ROVERETO 3290293167
Riva-del-Garda, Caleano, Volano, Arco
BELUNO, FELTRE 3262410660
Lorentago, Cortina, Pieve-de-Gadore,
Forno-Dizoldo, Santo Stefano,
Sedico, San Martino, Castrozza
SANDONA-DE-PIAVE, TREVISO 3282410660
Portogruaro, Fossalto, Stretti, Ezolo

ROMÂNIA (0040) 744401134

Franța

Protecția socială în Franța între solidaritate și secure

Franța este o țară cu un sistem social bine proporționat, bazat pe solidaritate și repartiție echitabilă, de aceea mulți imigranți aleg această țară unde se integrează în societate datorită primei asistențe.

Statul francez alocă 11% din PIB (215 mld. de euro) pentru cheltuielile de sănătate. Bani pentru asistența socială vin din cotizațiile achitate atât de patroni, cât și de angajați. Cotizațiile în care intră asigurarea de boală, maternitate, bătrânețe, pensie, șomaj, alocații familiale sunt destul costisitoare.

Accesul la protecția socială este condiționat de statutul străinului, de posesia unui titlu de sejur și de natura acestuia. Cotizând la Securitatea Socială, angajații pot pretinde la asistența socială, la alocații familiale, șomaj, pensie etc. Iar pentru cei care n-au cotizat destul (4 luni minimum) ori chiar deloc, statul francez a pus în aplicare începând cu 1 iunie 2009 o indemnizație de solidaritate numită **RSA (revenu de Solidarité active)**, destinată persoanelor cu acte de sejur având peste 25 de ani și un salariu mai mic de 455 euro lunar.

Astfel, străinii care nu lucrează legal se pot întreține adeseori din venitul diferitelor alocații familiare și indemnizații de solida-

ritate, ceea ce trezește uneori dezbateri publice și reacții critice. Imigranții din fostele colonii franceze beneficiază de un regim prioritar de regularizare și de drepturi la alocații, pentru o bună parte din cetățenii moldoveni asistența socială se reduce la asigurarea medicală. Dat fiind faptul că mulți străini au o situație precară, serviciul public oferă o protecție complementară – **CMU (couverture maladie universelle)**, o asigurare medicală gratuită pentru cetățenii francezi și străinii legalizați în dependență de statut și venitul lunar (nu mai mare de 620 de euro). Pentru imigranții fără acte în regulă, serviciul public asigură un ajutor medical de stat – **AME (aide médicale d'Etat)** destinat străinilor care locuiesc în Franța de peste trei luni în mod neîntrerupt, fără condiții de sejur regulamentar, dar sub condiții de resurse financiare (sub 620 euro/lunar). Acest dispozitiv acoperă integral cheltuielile pentru serviciile medicale.

Ce se întâmplă dacă migrantul nou venit are nevoie de îngrijiri medicale? În această situație, Spitalele Publice pun în aplicare permanente de acces la îngrijiri de sănătate – **PASS (Permanence d'accès aux soins de santé)**, permițând accesul instantaneu și integral la tratamentele medicale. Conform legii, orice persoană poate primi îngrijiri necesare pentru ansamblul serviciilor de sănătate. În practică însă, cazurile când imigranții întâlnesc obstacole pentru accesul la îngrijiri sunt numeroase. Pentru facilitarea accesului la asigurarea medicală și alte drepturi, serviciile sociale municipale și câteva asociații oferă consultații celor mai nevoiași. Elisabeth S. este una din asistentele sociale din cadrul Asociației **ASSFAM (Association Service Social e Familial)**, care se ocupă îndeosebi de informarea și integrarea socială a migrantilor și care ne sfătuiesc să apelăm de fiecare dată când e cazul la serviciile asistentelor sociale care intervin pe lângă organismele de sănătate pentru a solicita protecție medicală în favoarea imigranților și celor fără resurse financiare.

ION CUBA,
Paris

Foto: Alessandra Schellnegger/Zefaj/Corbis/ (lepost.fr)

PUBLICITATE

TRANSPORT DE PERSOANE ȘI COLETE, TRAL

MIERCURI
Caușeni
Ștefan Vodă
Anenii Noi
Taraclia
16.00-18.00

Vanea

(+373)79608849

MIERCURI
Chișinău 12.00-14.00
Joi
Cahul 13.00-14.00
Leova 12.00-12.30
Hâncești 10.00-10.30

Vova

(+373)69152061

Bălți 08.00-09.00
Edineț 10.00-10.30
Corjăuți 10.00-12.00
Orhei 16.00-16.30

Vova

(+373)79018417

**Chateau
de Vincennes**

**676441291
686219353**

Tel.: (+33)682745836

LIVRAREA COLETELOR ÎN MOLDOVA

FRANȚA

Egalitate în stil portughez

În ultimul deceniu Portugalia a devenit o țară a imigrației.

Fiind o provocare pentru ea, migrația a dus la crearea unei politici care să conducă la integrarea deplină a imigranților în societatea portugheză. Pentru asta încă din 1995, autoritățile de la Lisabona au stabilit principiile constituționale ale egalității, nediscriminării, ale obligațiilor și drepturilor egale între cetățenii portughezi și imigranți.

Asistența socială în Portugalia impune la nivel de țară măsuri de asistență socială în domeniul protecției copiilor, familiei, bătrânilor, precum și a oricăror altor persoane, indiferent de condițiile lor economice, sociale sau culturale.

Statul oferă suport egal, atât pentru cetățenii statului portughez, cât și pentru imigranți ce se afla legal pe teritoriul Portugaliei și achită contribuțiile la stat. Bunăoară, un moldovean, care muncește cu drepturi depline în Portugalia, dacă rămâne șomer beneficiază de indemnizație de șomaj în egală măsură ca și un portughez.

Potrivit informației oferite de Fernanda Silva, responsabilă în cadrul CNAI (Centrul Național de Ajutorare a Imigranților) din Lisabona, cea mai solicitată arie a asistenței

socială este cea a sănătății de care pot beneficia chiar și imigranții care se află ilegal pe teritoriul Portugaliei. Aceștia pot avea acces gratuit la consultațiile de planificare a familiei, îngrijirea și supravegherea gravidei pe durata sarcinii, nașterea și perioada de lăuză, îngrijirea medicală a nou-născutului, vaccinarea gratuită conform planului național de vaccinare.

Cea mai mare parte a imigranților moldoveni ce se află legal pe teritoriul Portugaliei

au vârsta cuprinsă între 30-54 de ani achită impozitele la stat și prin umare pot beneficia atât ei cât și ceilalți membri ai familiei (dacă copiii sunt minori) de asistență socială, acces la sănătate, etc. Scutiți de la orice plată sunt femeile însărcinate, persoanele infectate cu boli transmisibile (cum ar fi tuberculoza sau SIDA), pensionarii a căror pensie este inferioară salariului minim național, precum și membrii familiei acestora, șomerii care sunt înscrși la Centrul de Șomaj, copiii internați în Centrele de Plasament, muncitorii angajați a căror venit lunar este inferior salariului minim național, soțul și copiii minori ai acestora, victimele violenței domestice, donatorii benevoli de sânge, voluntarii, precum și alte câteva categorii specificate în legislație.

Referitor la imigranții ce se află ilegal pe teritoriul Portugaliei ei pot beneficia de asistență socială în special în domeniul sănătății, însă nu în totalitate. Este obligatoriu de prezentat Declarația eliberată de către primărie (Junta de Freguesia) din localitatea de reședință, în care este specificat că durata de ședere pe teritoriul Portugaliei nu este mai mică de 90 de zile. Toate serviciile medicale urmează a fi achitate în întregime.

La fel stau lucrurile și la capitolul indemnizațiilor, imigranții cu drepturi legale în Portugalia beneficiază de indemnizații fie că este pentru copii, sarcină, șomaj, invaliditate sau pensie în egală măsură ca și cetățenii portughezi, cu condiția că respectă legea.

**OLESEA TANAȘCIUC,
Lisabona**

Foto: flickr.com (by mellice)

PUBLICITATE

MOLDOVA - ITALIA - FRANȚA - SPANIA - PORTUGALIA

MOLDOVA

Chișinău, bd. C. Negruzzi, 7, of. 2
(hot. Chișinău)

279 666, 279 668, 279 669

PORTUGALIA

Lisabona 965 772 720
Faro 968 952 622
Portimao 966 040 987

SPANIA 687 129 321

Asigurarea socială în Elada

Asigurarea socială în Grecia este obligatorie pentru fiecare angajat, imigrant sau nu. În funcție de natura muncii prestate, există organismul corespunzător de asigurare la care toți angajații au acces. Chiar și imigranții fără permis de ședere și de muncă au dreptul la asigurare socială cu amendarea anumitor drepturi.

Instituția de asigurare socială IKA (Casa de Asigurări Sociale) este organismul general de asigurare socială a salariaților, dar și a unor categorii speciale de angajați. Este de obligația angajatului de a se înscrie la IKA de la începutul prestării muncii sale și de a obține ΑΦΜ (Număr Fiscal de Înregistrare).

Obligația de a dobândi ΑΦΜ vine ca urmare a exercitării dreptului la muncă, fie a dobândirii unui bun (mobil sau imobil), chiar și în cazul minorilor. Există condiții precise care sunt comun-valabile pentru toți, însă se diferențiază în cazul în care imigranțul începe să lucreze ca liber-profesionist. E obligatorie depunerea declarației de venituri pentru impozitare, chiar și în cazul veniturilor nule. În cazul exercitării profesiei de liber-profesionist, acesta se supune tuturor controalelor de venituri, ca orice liber-profes-

sionist grec. Coeficienții de impozitare sunt comuni (indiferent de cetățenie), conform principiului egalității. Asiguratul are diverse obligații care privesc domenii diferite.

Serviciile prestate de IKA sunt: asistența medicală și medicamente, ajutor de boală, de accident etc., pensie și alte servicii. Condiția de bază este dobândirea unui carnet de sănătate individual sau familial. Carnetul de sănătate familial se acordă membrilor familiei aflați în îngrijire, indiferent dacă se afla legal sau nu în Grecia. Pentru liber-profesioniști (comercianți, meseriași profesioniști, automobilisti, hotelieri, ajutoare în casă, grădinari) există posibilitatea asigurării în cadrul OAEI (Casa de Asigurare a Liber Profesioniștilor). Asigurarea la OAEI este obligatorie în cazul în care imigranțul este liber-profesionist și s-a înscris

mai întâi în registrul organismului de asigurare de care aparține meseria lui. Imigranții care lucrează ca agricultori se vor asigura la OGA (Casa de Asigurare a Agronomilor).

Grecia și Moldova n-au încheiat acorduri naționale referitor la Asistența Socială, pensii ș.a.m.d. Dacă imigranțul este ilegal în Grecia el poate apela la orice spital în caz de boală, însă, nu îi sunt garantate toate serviciile medicale, doar primul ajutor medical. Obligațiile și drepturile imigranților angajați sunt aceleași cu cele ale tuturor cetățenilor țării. Obligația de a depune drepturile salariale. Obligația remunerării cu dobânda aferentă în cazul neplății motivate a muncii prestate. Obligația de acordare a concediilor de odihnă plătite. Obligația stabilirii salariului și a creșterii aferente. Obligația de a acorda concedii (anuale plătite, de maternitate etc.), de a remunera invențiile. Acordarea unei perioade de timp pentru găsirea unui loc de muncă. Acordarea certificatului de muncă. Toți membrii asociației noastre, "Alexandros Ipsilantis", sunt deținători legali ai respectivelor adevăruri de angajați ai patronilor greci sau străini.

SVETLANA LISAGOR VERGIS,
Președinta Uniunii „Prietenia Moldo-Elenă Alexandros Ipsilanti”, Atena

PUBLICITATE

GREENBUS

MOLDOVA - ATENA

OLIMPIC LINES

Lev Tolstoi, 35
Chișinău
Plecări din Chișinău:
Marți - 13:00
Miercuri - 13:00
tel.: (+373 22) 27 62 36
tel.: (+373 22) 27 68 10, 27 62 37

Elefsinion 6 & Diligiani 21
Metaxourgio, Athens
Plecări din Atena:
Sâmbăta - 16:00
Duminică - 16:00
tel.: 210 5238 570, 210 5236 920
tel./fax: 210 52 38 321

Mociriță cu trei foi

Poezia este o ființă marină care trăiește pe pământ și care vrea să zboare. Mi-am amintit de aceste vorbe atunci când am făcut cunoștință cu Isabelle Haile, o tânără de 18 ani care, după numele mic, pare să fie franțuzoaică, dar nu e; după vorbă, pare să fie italiancă, dar nu e; iar după înfățișare pare să fie o imigrantă nord-africană. Dar nu e! Pentru că Isabelle Haile, vrând parcă să aibă același caracter transcendental ca și poezia din definiția de mai sus, este fiica unui etiopian și a unei moldovence de la Chișinău, locuiește la Roma, dar visează să studieze la Londra. Și pe de asupra, mai și cântă foarte frumos „Mociriță cu trei foi”!

Am admirat-o cu mai multe prilejuri, căci Isabelle este o talentată interpretă și cântăreață, dar nu vorbisem cu ea nici o dată. Participând la ultimul său concert în fața copiilor din Largo Sperlonga, la Roma, am reușit să leg capăt de vorbă cu ea.

Largo Sperlonga este o zonă unde fenomenul globalizării este foarte vizibil, unde sunt foarte mulți copii de toate nuanțele posibile și unde Tatiana și Vitalie Ciobanu de la asociația „Dacia” desfășoară o intensă activitate socială. Concertul lui Isabelle fusese organizat de soții Ciobanu anume pentru acești puradei zbânțuiți și gălăgioși.

- Ești și tu un copil al globalizării, Isabelle.

- Într-adevăr. Tatăl meu a cunoscut-o pe

mama la Chișinău, unde venise să studieze medicina veterinară. Iar atunci când în Moldova situația s-a înrăutățit, tata a mers la Roma, unde ne-a chemat și pe noi prin procedura reunificării familiei...

Isabelle a fost pasionată de muzică din copilărie. A studiat pianul și a făcut canto de la 7 ani. A fost membră a corului „Vocile Primăverii” de la Chișinău. După absolvirea gimnaziului în patrie, și-a continuat studiile la Liceul științific „Francesco d'Assisi” din Roma. Concomitent, s-a înscris în corul pentru tineri „Cantoria”, de la Academia Națională Santa Cecilia. Studiază canto și cântă în corul ARAMus la biserica Santa Maria degli Angeli e dei Martiri. Încearcă să se lanseze pe scenele mari, a participat de exemplu în calitate de coristă la

concertul de Crăciun de la Assisi alături de Andrea Bocelli. Nu-și neglijează compatrioții și colaborează strâns cu asociațiile moldovenești, a participat la „Festa dei Popoli” și „I mondi a Roma”, a cântat la Accademia di Romania cu mai multe prilejuri.

- Așadar, Isabelle, îți place muzica clasică și îi privești cam de sus în jos pe muritorii de rând care o preferă pe cea ușoară?

- Ba nu e deloc așa! E adevărat că îmi plac Bach, Mozart și Chopin de o sută de ori mai mult decât orice Eros ori Vasco. Dar adevărata discriminată în acest caz sunt eu, da, pentru că anume eu sunt privită ca o *freak*, ca o ființă cel puțin stranie, și nu e deloc ușor să suporti astfel de atitudini. Iată de ce mă simt cel mai bine în mijlocul colegilor mei din corul tinerilor de la Santa Cecilia. Îmi place muzica *soul*, *jazz*-ul, *R&B*. Chiar interpretez astfel de muzică.

- Iar acum am ajuns la inevitabila întrebare despre planurile de viitor

- Da, sunt grandioase. După absolvirea liceului vreau să merg la Londra ca să fac o facultate. Doresc să-mi continui și studiile de canto, cu care ocazie caut și un sponsor.

VICTOR DRUȚĂ,
Roma

Tânărul întreprinzător Mihai Bunescu, încrezător că va putea schimba mentalități

S-a născut în 1974, în satul Ghiduleni, raionul Rezina. A făcut școala profesională din centrul raional, specialitatea lăcătuș, s-a angajat în telecomunicații. Aici și-a găsit jumătatea, s-au căsătorit, a apărut pe lume Cristian, primul lor fiu.

Responsabilitatea pentru bunăstarea familiei l-a determinat să plece la munci peste hotare. A revenit la baștină peste zece ani, inițiindu-și propria afacere. În anul trecut, a fost unul din laureații concursului „Tânărul anului”, desfășurat sub egida primăriei Rezina și a săptămânalului regional independent CUVÂNTUL.

Un pic prea serios, un pic cam trist în acea zi, poate și ceva emoționat, Mihai Bunescu, patronul primului „Centru de întreținere corporală” din oraș, urmărește cu mândrie ascunsă interesul cu care trec din sală în sală. Sunt entuziasmată de designul localului, nivelul „de elită”. Și mirată: în Rezina, un mic oraș de provincie, amplasat efectiv pe malul Nistrului, cu circa 10 mii de locuitori, mare parte din care plecați, mare parte șomeri sau pur și simplu săraci, să investești primul capital într-o sală de forță, saună? Bani câștigați cu mari sacrificii timp de zece ani peste hotare?

Prima mea întrebare a fost de ce a hotărât să plece atunci, în 1998, în Italia, lăsându-și soția cu micuțul de trei luni? Oricum, în telecomunicații e mai stabil și se câștigă ceva mai bine comparativ cu alte domenii.

„Dar de ce au luat drumul pribegiei sute de mii de moldoveni?”, îmi răspunde Mihai tot cu o întrebare, adăugând: „Din cauza sărăciei și a instabilității. Era clar că nu ne vom putea procura sau construi o locuință din salariu, credite de lungă durată pentru tinerele familii nu existau. La început crezi

că pleci pentru un an, dar vezi altă lume, vin alte câștiguri, mai vrei și una, și alta, timpul zboară...”

A plecat în Italia, la Roma. Zice că la început i-a fost foarte greu, fiindcă nu cunoștea limba, legile, moravurile băștinașilor. Dar fiind tânăr, capabil, responsabil, Mihai repede s-a acomodat. Primii doi ani a fost salahor în construcții, timp în care a înșușit bine sistemul italian de organizare tehnologică și executare a lucrărilor, astfel că administra-

ția firmei la care era angajat i-a încredințat funcția de șef de șantier. Avea o echipă de 3-5 lucrători cu care asigura construcția sau reparația obiectului de la început până la darea cheie. În trei ani au construit diferite obiecte, mai cu seamă vile, au reparat multe apartamente.

Apoi s-a hotărât să încerce să lucreze pe cont propriu. A format o echipă de constructori moldoveni, căutau de lucru și executau comenzile, care țineau, mai ales, de reparația

apartamentelor. Era mai greu ca la firmă, dar câștigau mai bine. Când s-au împlinit zece ani, și-a zis: gata, rămân definitiv acasă, cu familia, mai ales că venise deja pe lume și Mihăiță, mezinul. În acest răstimp, povestește Mihai, convingerea că familia este valoarea pentru care face acest sacrificiu, punând pe altarul ei cei mai frumoși ani ai tinereții, nu l-a părăsit. Pe cât era posibil, cu orice ocazie, revenea acasă. Iar când a început să-și gestioneze singur timpul, revenea și mai des la Rezina. Apartament deja procuraseră și s-au gândit cu soția să-și inițieze propria afacere. Investea banii aduși, pleca înapoi la Roma, câștiga, iar îi investea și iar pleca. Așa a durat vreo trei ani.

De ce într-un centru de întreținere corporală? – caut eu să aflu.

„În primul rând, pentru că asta vreau să fac – îmi place. În al doilea rând, pentru că e o nișă liberă și pentru că există necesitatea unor astfel de servicii în oraș: nu există o baie publică, un bazin de înot, nici multe saune ori săli de fitness. În al treilea rând, pentru că acolo, în Italia, am frecventat asemenea locuri, am văzut, pe de o parte, că de la copii până la bătrâni le frecventau în număr mare de 2-3 ori pe săptămână, iar pe de alta, că e un business decent și merge și, speram, că și oamenii noștri își vor da seama că a investi în propria sănătate, bună dispoziție, frumusețe la urma urmei, se merită cel mai mult în viață. Iată cu speranța se cam întinde, dar încă nu mă dau bătut”, zice Mihai și înțeleg de ce până la acest moment n-a zâmbit deloc.

Pentru a-și atinge scopul, a procurat o casă, cam veche, dar trainică și în centrul orașului, cu perspectiva de a-și lărgi, eventual, teritoriul. În trei ani, a reconstruit-o, a construit o anexă pentru bazin. I-a fost frică să acceseze un credit bancar, de aceea investea banii pe care-i câștiga peste hotare, apoi pleca să facă alții și tot așa. În Italia tinerilor care vor să-și înceapă o afacere timp de 2-3 ani li se oferă anumite facilități la impozitare, ei beneficiază de credite preferențiale, relațiile cu autoritățile, organele de stat sunt simple. „La noi e foarte riscant să accesezi un credit bancar, pentru că dobânda este mereu în creștere și te poți pomeni că ai început cu 6%, dar trebuie să-l rambursezi cu 20, iar situația unui prestator de servicii – foarte capricioasă și instabilă la capitolul venituri”, spune Mihai Bunescu.

Mihai spune că să fi știut prin ce greutăți va trece până își va vedea afacerea legalizată, nu se apuca în genere. „În Moldova procesul de autorizare a unei construcții este foarte anevoios, extrem de birocratizat, necesită mult timp, mijloace, nervi pentru perfectarea unor acte care, în cazul meu, până la urmă s-au dovedit a fi complet inutile. La Rezina îmi cereau să prezint unele acte, la Orhei – altele. Le prezentam, funcționarii le pierdeau, perfectam altele, plăteam din nou, măcar că nu era din vina mea. A fost un adevărat calvar, cu risipă de sănătate, amenzi, mai cu seamă dacă punem la socoteală că peste tot ești întâmpinat de la indiferent până la dușmănos și nimeni nu are vreun interes să te

ajute, chiar dimpotrivă. Mai mulți cunoscuți de ai mei au încercat să investească banii adunați peste hotare în diferite afaceri acasă, dar, ciocnindu-se de birocrăția noastră, au scuipat și au plecat înapoi în străinătate. În Moldova foarte multe legi și acte normative sunt făcute de funcționari și pentru funcționari, oferindu-le posibilități nemărginite de a ține populația într-un șah continuu. Până la urmă, am început activitatea fără a avea toate actele în regulă. Am adus o comisie de primire și dare în exploatare a obiectului tocmai de la Chișinău, care, apropo, mi-a spus că multe din actele perfectate de mine nu erau necesare”, concluzionează interlocutorul meu.

Deși e unica întreprindere care prestează asemenea servicii, iar costul abonamentelor este foarte modest, lumea nu prea dă năvală. Complexul lucrează doar 3-4 ore în loc de 12 cât prevede programul, dar, oricum, numărul clienților a crescut simțitor comparativ cu lunile de iarnă, când abia își deschisese ușile și veniturile aproape că nu acopereau cheltuielile. Mihai Bunescu nu crede că la mijloc ar fi numai deficitul de locuri de muncă și sărăcia, dar și niște deficiențe de mentalitate, care, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, speră să fie depășite.

ELENA ROMAN

Moldovenii din Rusia vor să fie auziți

Diaspora din Rusia are un nume - Asociația obștească «Конгресс Молдавских Диаспор» („Congresul Diasporei Moldovenești” – în continuare „Congresul”). Asociația a fost creată și înregistrată în Federația Rusă în anul 2009, cu sprijinul Ambasadei R. Moldova în Federația Rusă, la inițiativa unui grup de moldoveni care s-au stabilit cu traiul în această țară.

discriminatorie în raport cu cetățenii de alte naționalități; imposibilitatea de a-și exprima votul în alegeri (circa 150 mii cetățeni moldoveni aflați în Rusia nu au avut posibilitatea să participe la alegerile parlamentare din 2009) etc.

Congresul are ca scop stabilirea de contacte cu toți compatrioții noștri din diferite regiuni ale Federației Ruse. La 2 aprilie a.c., în orașul Megion, Districtul Autonom Khanty Mansiysk din Federația Rusă, a fost creată "Filiala Megion" a Congresului Diasporei Moldovenești. Activitatea culturală a moldovenilor din Megion este bine cunoscută atât în regiune, cât și la Moscova.

Într-un timp relativ scurt, conducerea Congresului, în cadrul întâlnirilor a sta-

bilit relații de colaborare cu personalități marcante din Moldova care trăiesc în Rusia. Activitatea Congresului este sprijinită de compozitorul Eugen Doga, sculptorul Constantin Constantinov, directorul Colegiului de Stat pentru Arta Circului și Estradă din Rusia, Savina Valentina, actorul Alexandru Oleșco și alți artiști originari din R. Moldova.

Pentru a reflecta activitatea Congresului, a fost lansat site-ul oficial www.moldova.ms, care conține compartimente ca "Lecții de ortodoxie", "Pagina Secției Consulare", "Eugeniu Doga". Urmând acest scop, în februarie 2010, președintele Congresului, Alexandru Kalinin, și președintele Consiliului Congresului, Pavel Kalinin, au efectuat o vizită de lucru în Moldova pentru a prezenta situația originarilor din R. Moldova.

Numărul membrilor Congresului este de aproximativ 200 persoane. Această cifră este relativă, deoarece tot mai des primim apeluri de la concetățenii noștri aflați în regiuni îndepărtate ale Rusiei cu solicitarea de a contribui la deschiderea noilor reprezentanțe ale Congresului. Argumentul major este de a avea o legătură cât mai durabilă cu patria și de a avea posibilitatea de fi auziți. Actualmente, sunt în așteptarea acceptului încă cinci regiuni din Rusia. Numărul conaționalilor aflați pe teritoriul acestor formațiuni administrative este între 1000 și 14000 de persoane.

CONGRESUL DIASPOREI MOLDOVENEȘTI

Congresul și-a propus mai multe scopuri, printre care să extindă relațiile cu asociațiile moldovenilor din Rusia, cât și cu comunitățile conaționalilor din alte țări, întru întărirea păcii și a prieteniei între popoare, să protejeze drepturile și interesele legitime ale originarilor din R. Moldova, care trăiesc în Federația Rusă și în străinătate, să contribuie la conservarea, dezvoltarea și exprimarea identității etnice, culturale și religioase a moldovenilor.

Miza principală este de a face cunoscute probleme cu care se confruntă cetățenii moldoveni aflați în Federația Rusă: abuzul din partea colaboratorilor organelor afacerilor interne, lipsa piețelor de desfacere pentru producătorii din Moldova; lipsa condițiilor suficiente de muncă pentru imigranții moldoveni, remunerația

O româncă în Europa

Mă aflu în vacanță la Madrid. O seară minunată de aprilie ce avea să-mi ofere o surpriză de neuitat. Fusesem invitat să particip la un eveniment organizat de o echipă deosebită compusă din iubitori de cultură de origine română și spaniolă. Creierul acestei prestigioase echipe era artistul Romeo Niram, plecat din România în urmă cu ceva ani, stabilit la Madrid după o lungă ședere în Portugalia.

La orele 22.30 urma să debuteze evenimentul pentru care fusesem invitat. Am ajuns mai repede, ca de obicei, în jurul orei 20.00. Espacio Niram, cafeneaua literară patronată de Romeo era plină.

O serie de artiști și oameni de cultură discutau. Am fost întâmpinat cu căldură și prezentat celor pe care nu avusesem onoarea să-i cunosc până în acea seară. Pe o masă din spatele sălii de evenimente trona un teanc de cărți. Titlul scris în limba română mi-a atras atenția. La una dintre mese, alături de artistul Tudor Șerbănescu și Fabianni Belemuski se afla o doamnă - Ionela Flood. După câteva discuții am descoperit o fire sensibilă, deschisă, dar în același timp de o inteligență și fermitate rar întâlnite.

Militantă neobosită a promovării culturii românești, promotoare a mai multor proiecte internaționale, în anul 2005 înființează la Londra, unde locuiește în prezent, Societatea Româncă, organizație care se bucură de încredere atât din partea societății engleze, cât și a reprezentanților României în Anglia și nu în ultimul rând a diasporei românești din toată Europa.

Doctorand în științe economice la

volum de povești, în limba română pentru copiii diasporei românești din Anglia.

Printre proiectele literare ale Ionelei preferată rămâne poezia scrisă în clipe de căutări interioare și dăruită nouă cu o singură suflare. În această aventură Ionela nu călătorește singură. Dar mai presus de toate într-un simbol al sorții Ionela călătorește prin Europa cu spiritul lui Grigore Vieru, prin premiu de debut primit pentru cartea "Țăr-

murile iubirii" acordat de Liga culturală pentru unitatea spirituală a romanilor de pretutindeni. Așteptăm cu interes următoarea carte a Ionelei Flood, carte despre care știm doar că e un roman dedicat diasporei. În tot ceea ce întreprinde Ionela Flood demonstrează că este o fire activă preocupată de cunoaștere și autoperfecționare continuă. Atentă cu sine fără ai neglija pe cei din jur, primește și dăruiește cu aceeași mărinimie pasiune, dragoste și frumusețe.

GEORGE SMARANDACHE,
București

PUBLICITATE

TRANSPORT TRAIL, COLETE ȘI PASAGERI
R. MOLDOVA - BELGIA - FRANȚA

Tel.: +37369331806 (Moldova)
Tel.: +33699321125 (Franța)
Tel.: +32486291269 (Belgia)

Persoana de contact: **CONSTANTIN**

Dacă până acum nu ați fost în Grecia vă facem un top al celor mai frumoase locuri pe care trebuie să le vizitezi acolo.

1 MYKONOS

Una dintre cele mai căutate locații din Grecia, concurând cu Ibiza și Rimini. Este locul unde găsești de toate: de la cele mai frumoase plaje până la locuri minunate pentru a face cumpărături. Nu mai puțin de 365 de biserici ce împânzesc insula sar în ochi prin albul strălucitor al cupolelor ce domină marea.

2 ATENA

În capitala Greciei găsești majoritatea monumentelor istorice grupate într-un singur loc, astfel încât turiștii pot ajunge mult mai ușor la ele. Trebuie să vizitați Agora, piața publică ce a fost o dată centrul comercial și politic al Atenei. Printre ruine, mai sunt destule de văzut: Templul lui Apollo, Altarul celor 12 Zei și multe altele. Principala atracție: Acropolis, locul unde obișnuiau să-și petreacă timpul strămoșii civilizației vestice.

TOP 9 DESTINAȚII ÎN ȚARA ZEILOR

3 SANTORINI

Nici o vizită în Grecia nu este completă dacă nu vizitați această faimoasă insulă. Aici veți găsi faimoasele case albe construite pe vârf de stâncă deasupra mării. Thira este localitatea de aici care merită cel mai mult vizitată. Orașele Perissa și Kamari au plaje cu nisip brun, centre de scufundare și snorkeling și bineînțeles, restaurante dintre cele mai bune.

4 CORFU

Deoarece a fost ocupată de mai multe popoare europene, această insulă din Marea Ionică are foarte multe influențe franceze și engleze (cum ar fi terenurile de cricket). Dar trebuie să veniți aici mai ales pentru plaje, viața de noapte și oamenii frumoși, lucruri ce au făcut din Corfu unul dintre cele mai populare locuri de vacanță din Europa.

În capitala insulei, Corfu Town veți găsi câteva dintre cele mai frumoase cafenele din Grecia. Poți vizita și Biserica Sf. Spiridon unde sunt moaștele sfântului cu același nume - protectorul Insulei.

5 CRETA

Cea mai mare Insula a Greciei are foarte multe de oferit turiștilor săi. Dacă vă plac petrecerile și aglomerația, mergeți în partea de nord est

a insulei, iar dacă preferați ceva mai liniștit și zone de munte, atunci ar trebui să mergeți spre vest. Dacă vreți să uitați că trăiți în secolul 21, vizitați Chania, un oraș asemănător Veneției. Chania poartă amprenta și farmecul unui oraș venețian cu un port animat, nenumărate tavernes, baruri și magazine. Principala atracție: Palatul Minoan Knossos, primul palat din Europa. O întoarcere în istoria antică a Cretei.

6 RHODOS

Insula Rodos este cea mai mare din arhipelagul Dodecanez în Marea Egee. În privința portului său, este de menționat faptul că aici se află în Antichitate Colosul din Rodos, o mare statuie din bronz, care era una dintre Cele Șapte Minuni ale Lumii. Orașul vechi Rhodos este inclus în patrimoniul UNESCO.

7 METEORA

Aici se află mănăstirile suspendate, construite în vârful stâncilor cu înălțimi de peste 400 m. Unul dintre cele mai importante locuri ale spiritualității creștine, spațiu unic în lume, al doilea complex monahal al Greciei, după Muntele Athos.

8 LESBOS

Această insula a Greciei este foarte vizitată datorită plajelor minunate, a mâncării senzaționale și a castelurilor medievale. Este destul de aproape de Turcia astfel încât puteți face o excursie de o zi sau două acolo.

9 SALONIC

Cel de al doilea oraș al Greciei, ca mărime, are o istorie care datează de peste 4000 de ani, care se mai vede și astăzi în numeroasele monumente, vestigii și edificii din toate epocile care s-au succedat. Principala atracție: Mormântul lui Philip, tatăl lui Alexandru cel Mare.

LILIANA PAVEL

VACANȚE

Cehia

Dacă sunteți pasionat de arhitectura medievală, Praga cu siguranță este o destinație perfectă.

Orașul celor 100 de turnuri, Orașul de Aur sau Micul Paris, reprezintă o surpriză și pentru miile de moldoveni. Este un oraș superb, un loc de vis de care te îndrăgostești iremediabil.

Oriunde privești găsești o operă de artă, iar atmosfera este una absolut senzațională. Muzeu, tradiții păstrate intacte de secole, peisaje care îți taie respirația, arhitectura deosebită, străduțe pietruite șerpuind printre casele care par adevărate bijuterii, oameni primitivi, restaurante și cluburi cochete la tot pasul.

O plimbare în Orașul Vechi oferă amintiri pentru tot restul vieții. Castelul din Praga (Pražský Hrad) este de fapt un alt oraș, care cuprinde un șir de catedrale (Catedrala Sfântului Vitus, Palatul Lobkowitz și Biserica Sfântului Gheorghe) grădini superbe și case memoriale. Acest castel medieval este înregistrat în Cartea Recordurilor, ca fiind cel mai mare din lume. Castelul impresionează și cu fântâna barocă la care ajungi după ce treci prin poarta Matthias, cu picturile lui Rubens, Veronese sau Tintoretto. Merită să urci cele 267 de trepte ale Turnului de Aur, pentru că de sus ai parte de o superbă panoramă a orașului.

Plimbarea prin Parcul Regal oferă un adevărat spectacol prin schimbarea Gărzii Regale, în pas de defilare sub muzica orchestrei.

În Piața orașului vechi, care este una din cele mai pline de parfum medieval din Euro-

pa, ai ocazia să vezi celebrul Ceas Astronomic. Bătrânul orologiu este, în același timp o hartă mișcătoare a cerului, dar și calendar. Ora exactă este anunțată de un cocoș din aur, miniaturi a celor 12 apostoli apar pe rând deasupra cadranelor. Celelalte figurine aflate în jurul orologiului se mișcă și ele ca într-o cutie muzicală, iar spectacolul se încheie în aplauze și ovații.

Cartierul Evreiesc din Orașul Vechi este unul dintre cele mai liniștite și mai pline de istorie cu una dintre cele mai vechi sinagogi din Europa. Cartierul găzduiește un muzeu, o colecție de candelabre de argint și o librărie.

Legătura dintre Vechea și Noua Praga este Piața Wenceslas - un spațiu plin de viață cu hoteluri, restaurante, cluburi și diverse magazine. Această piață este foarte populară și atrage în fiecare zi foarte mulți vizitatori.

Drept punte de trecere din Orașul Vechi în

Orașul Nou servește și legendarul Pod Carol, care îmbină armonios trecutul cu prezentul.

Praga este un oraș atractiv și pentru copii. Muzeul de jucării are „lipici” la copii. Cine din ei n-ar vrea să vadă cum arătau obiectele cu care se jucau copiii din alte țări? Vizita la acest muzeu este o experiență frumoasă. Aici sunt expuse jucării din perioade diferite, cu o vechime de 150 de ani: figurine chinezești, păpuși victoriene, seturi de tren, mașini, roboți.

Pentru fete, deosebit de atractivă este colecția de papuși Barbie din perioade diferite, începând cu anii '60.

Praga e gata oricând să dezvăluie, pe îndelete și în tihnă, turiștilor săi toate minunile ei medievale.

**NADEA HORNET,
Praga**

PUBLICITATE

Foto: flickr.com

TRANSPORT DE PASAGERI ȘI COLETE

CURSĂ REGULATĂ PRIN ROMÂNIA

tel.: (+40) 755459874 (România)

CHIȘINĂU

PRAGA

DIN CHIȘINĂU

Telecentru, Market „Victoria”
Miercuri, ora 10.00

(+373) 69177244 (Aurel)
(+373) 68277455 (Ion)

DIN PRAGA

Autogara „Florens”
Sâmbătă, ora 11.00

(+420) 608829623 (Aurel)
(+420) 776525866 (Ion)

ITALIA, o destinație seducătoare și irezistibilă pentru îndrăgostiți

Italia este sinonimă cu romantismul și de ea se leagă câteva dintre cele mai cunoscute povești de iubire ale lumii: Romeo și Julieta, cei doi tineri din Verona sau eternul îndrăgostit, Casanova. Sătucurile pitorești înșirate pe malurile mării, orașele încărcate de istorie sau muzeele ce adăpostesc comori ale artei sunt doar câteva pretexte pentru o vizită în țara lui Michelangelo.

Roma, "Cetatea eternă" are o aură de legendă, datorită ruinelor Vechii Rome, dar și a vestigiilor de artă care amintesc de strălucirea de odinioară a Renașterii italiene. Roma are de oferit cate ceva pentru toate gusturile. Principalele atracții turistice: Colosseumul, Pantheonul și sutele de biserici și monumente.

Micul oraș **Vatican**, care este conside-

rat stat în stat este situat în centru Romei și reprezintă reședința oficială a Papei, Palatul Apostolic, dar și atracții turistice precum Capela Sixtină, numeroase muzee și Bazilica Sf. Petru, considerată de către UNESCO ca fiind cea mai mare construcție religioasă din lume.

Amplasată în laguna sărată a Marii Adriatice, pe aproape 5 km de pământ, **Veneția** se întinde pe mai mult de 100 de insule. Orașul este străbătut de 177 canale dintre care cele mai importante sunt Canal Grande și Canale della Giudecca. Veneția cuprinde 110 insule și peste 350 de poduri. De-a lungul Marelui Canal pot fi admirate unele dintre cele mai frumoase palate din Europa, ridicate de bogații negustori venețieni.

Florența – curtat de toți iubitorii de artă din întreaga lume, orașul renascentist situat în inima Toscanei este una dintre locațiile fabuloase ale Italiei, în care se întâlnesc biserici magnifice, muzee și colecții de artă impresionante.

În drumul dintre Veneția și Florența, traversăm pe autostradă regiunea **Emilia-Romagna**, una dintre cele mai bogate regiuni italiene, văzută ca una dintre cele mai frumoase zone pentru reședință. Bucătăria de aici este una caracteristică pentru Italia. Capitala aces-

tea este Bologna, centru istoric, cultural și de distracție, de altfel un oraș destul de scump.

Taormina, Sicilia – cea mai cunoscută destinație din Sicilia, orașul oferă o panoramă de vis asupra întregii coaste și a vulcanului Etna. La poalele munților se întind plaje scăldate de apa limpede și albastră. În Taormina există un cartier medieval, ruinele unui castel și un teatru antic grecesc.

Toscana – tărâmul fabulos al vinurilor de Chianti, Toscana este cea mai renumită zonă viticolă a Italiei și oferă peisaje minunate, cu șiruri nesfârșite de vii pline de rod, sătucuri pline de farmec, restaurante selecte și vinuri sublime.

Verona – drama shakespeariană a făcut din legendarul balcon al nefericitei Julieta cel mai celebru balcon al lumii. Romanticii incurabili dau năvală în Verona pentru a vizita casa Julietei, a atinge sânul drept al frumoasei statui (gest care se pare că poartă noroc) și pentru a se fotografia în balcon. Mai nou, casa de povește este accesibilă, contra unui preț pipărat, și perechilor care vor să-și unească destinele în acest loc. La fel de romantice sunt spectacolele de operă ținute în arena romană în aer liber.

LILIANA PAVEL

VACANȚE

Spania

O vacanță în Spania înseamnă mai mult decât coride, flamenco, fieste și plaje aglomerate, căci Spania este o țară spectaculoasă la fiecare pas. Spania este considerată cea de-a treia destinație turistică favorită din lume.

Dacă vreți să vă convingeți de ce, fiecare regiune vă îmbie cu farmecul specific, lăsând să se întrezărească frumusețea întregului. Oferta de vacanță în Spania este accesibilă pentru toate buzunarele și pentru toate gusturile și nu vă rămâne decât să alegeți ce vi se potrivește cel mai bine.

Madrid, capitala Spaniei este considerată cea mai prietenoasă capitala europeană. Un oraș verde unde nu ai senzația că te sufoci, deși este locuit de peste 4 milioane de oameni. Pe lângă istoria fascinantă a Madridului, veți îndrăgi Palacio Real și muzeele, adevărate lăcașuri de cultură. Amatori de „istorie” high-tech trebuie să viziteze Turnurile gemene din Madrid, numite „Puerta de Europa”, aflate în zona Paseo del Castellana. Au o înălțime de 115 m și sunt înclinate cu 15 grade. Împătimiti sau nu al fotbalului, o dată ce ați ajuns în capitala Spaniei, trebuie să vedeți să vizionați un meci de fotbal pe celebrul stadion Santiago Bernabéu, puteți face turul stadionului, vizita muzeul Real Madrid și pătrunde chiar în vestiare.

Barcelona este capitala Cataloniei, o comunitate autonomă din nord-estul Spaniei. Este de asemenea al doilea cel mai mare oraș al Spaniei, după Madrid. Barcelona oferă o oportunitate

tate unică pentru turiști, de a se plimba de la rămășițele romane spre cetatea medievală, și spre orașul modern cu bulevardele sale deschise și toate intersecțiile lăsate largi de colțurile clădirilor tăiate în mod unic.

Zaragoza este capitala provinciei spaniole cu același nume și a comunității autonome Aragon. Dacă vă faceți timpul necesar pentru a-i străbate străduțele antice veți descoperi o istorie fascinantă și edificii cu adevărate monumentale. Oamenii de aici sunt renumiți pentru prietenia și ospitalitatea lor, bucătăria aragoneză este de-a dreptul excelentă și, cel mai important, pentru că orașul nu este atât de mult marcat de turism ca restul destinațiilor din Spania.

Malaga este poarta de intrare ideală în Andaluzia, pentru că este situată între Cadix, Cordoba, Granada, Coasta Soarelui și Coasta

Tropicală. La Malaga se află un Muzeu Picasso care expune 200 dintre operele pictorului, precum și casa sa natală. Orașul **Sevilla** este situat în centrul provinciei Andaluzia, în sudul Spaniei și este unul dintre orașele cu cea mai modernă infrastructură din Peninsula Iberică. La Sevilla este foarte cald vara, atingându-se 40-45° C, motiv pentru care cele mai plăcute sezoane pentru vizitat sunt cel de primăvară și toamna, chiar și de iarna, clima fiind blândă.

Climatul excelent, cu 300 de zile însorite pe an, plajele superbe, oferta culturală bogată și neobișnuita ospitalitate a locuitorilor fac din **Insulele Baleare** una dintre destinațiile de vacanță preferate din Spania. Insulele sunt: Mallorca, Menorca și Ibiza, cunoscută pentru numeroasele petreceri și viața de noapte, Formentera și Cabrera.

LILIANA PAVEL

Foto: flickr.com

PUBLICITATE

SVV COURIER EXPRESS
QUICK PARCEL DELIVERY

5 ani împreună!!!

Acum și în localitatea ta!!!
IRLANDA
MAREA BRITANIE
www.svv-courier.com

TRANSPORT COLETE POȘTALE, MĂRFURI, AUTOVEHICULE

Rădăcinile ne cheamă... dor de Patrie, Copii, Mamă...

Rubrica „**Rădăcinile ne cheamă**” este dedicată poeziei și creației spirituale, trăirilor copiilor și părinților noștri aflați peste hotare. Așa cum avem **un premiu –100 EURO** – vă rugăm să votați pentru poezia preferată, expediind un mesaj la contact@pro-diaspora.com. Câștigătorii vor fi anunțați în noiembrie 2010. Nu ezitați să ne trimiteți și poeziile dvs. pentru numărul viitor.

În acest număr avem doi participanți din Italia: **Alexandra Pitlik-Zacon** și **Tina-Fabian-Pleşca**.

Doamna profesoara...

Alexandra Pitlik-Zacon este conațională de-a noastră care de ani de zile locuiește la Viena, Austria. „Doamna profesoara vine cu cărțile sale întru întâmpinarea și înălțarea bunicilor, părinților și a copiilor. Poeziile sale sunt izvorâte dintr-un suflet basarabean blajin. În aceste opere poetico-psiho-logice, mânuitoarea versurilor coboară împreună cu cititorii acestor stihuri în adâncuri existențiale întunecate (beții, despărțiri, plecări), dar se și înalță spre piscuri ale frumuseților, vieții de familie (bucurie, căldură, fericire, dragoste de casă părintească). Dna Alexandra înmănușează în aceste poezii of-urile părinților. Îndepărtați, adeseori chiar înstrăinați și împrăștiati - cu lacrimile pruncilor lăsați “pe la bunici și rude” sau în casa părintească”, spune preotul Nicolae Dura din Viena despre scriitoarea Alexandra Pitlik-Zacon.

FATA MAMEI

Te-am adus în astă țară
Când erai copilă,
Mai ții minte, era vară
Îți plângeam de milă.

Tot spuneai că vrei acasă,
Aici nu ți-i bine,
Nu erai prea bucuroasă
C-ai venit cu mine.

Te vedeam dezamăgită,
Tristă, dar isteță
Și cu inima rănită
Ai pornit în viață.

Tu munceai cu mine-alături
Prin grădini străine,
Nu te-ai dat nicicând în lături,
Milă-aveai de mine.

Eu lucram și studiam,
Căutam ieșire,
Deseori ne mai certam,
Tristă amintire.
Fiind tare, n-ai căzut,
Te călise viața,
Greu ne-a fost la început,
Ne-a salvat speranța.

Pân-la urmă ai învins,
Mândra sunt de tine,
Se-mplinise al meu vis,
Ai ramas cu mine.

REMUȘCARE

Copiilor trimitem bani acasă
Și soților, să nu-i obijdiu
Simțindu-ne adesea vinovate,
Noi vrem cu toți bune ca să fim.
Copii stau prin baruri, se distrează,
Ei vor mai mult și tot mai mult
Și nu ne cred că noi în altă țară,

Nu ne-am mai cumpărat nimic demult.
Iar soții care au rămas la vatră
Se plâng mereu că au multe nevoi,
Mai întrețin acolo și amante
Cu banii ce-i trimitem noi.
Cei de-Acasă la telefon întrebă
Dacă lucrăm, câți bani mai câștigăm,
De sănătate nu se-nterează,
Dar poate noi demult n-o mai avem.

BAȘTINA

Eu baștina o port în geamantan
Și-l mut din loc în loc, din an în an
Am pus în el aceea ce-a încăput
Din casa ce-o aveam pe mal de Prut.

Poze alb-negru azi păstrez în el,
Scrisori și cărți paste, un inel
Ciorapii împlețiți de-a mea măicuță,
Fața de masă și o băsmăluță.

Și alte lucruri din trecutul meu
Frumoase amintiri, păreri de rău,
Eu baștina o port în geamantan
Și-l mut din loc în loc, din an în an.

O inimă poetică a diasporei moldave în Italia

Prin anii 90 au început primele valuri de moldoveni de a se deplasa în Europa. O parte din ei, revenind acasă, și-au luat întreaga familie au spus "adiol". Cei mai mulți încă tânjesc după acest pământ, revin cu dor mult și doar nevoia de a supraviețui și a-i ajuta pe cei rămași acasă îi alungă înapoi pe meleaguri străine. **Efrosinia Pleșca** sau cum i se mai spune Tina-Fabian-Pleșca, fosta șefă a grădiniței nr. 10 din Făleşti, face și ea parte din acest Exod.

„Înainte de a pleca însușeam unele cuvinte, propoziții din italiană pentru uzul strict necesar”, începe dânsa să depene firul povestirii. „Mai bine de opt luni am stat fără serviciu. Nici nu bănuisem că atât de greu îmi va fi să-mi găsesc de lucru. Mă mistuia dorul de casă și pentru a mi-l alina am început să scriu versuri. Îmi despovăram în așa fel sufletul de acea greutate ce mă apăsa. După ce am început să scriu câteva poezii și în limba italiană, bătrânele, în familia cărora lucram, au rămas mișcate la auzul versurilor mele și aceste cuvinte poetice au avut miracolul de a cimentat o prietenie frumoasă”, spune Efrosinia.

La Verona sunt mulți făleşteni și ambianța asta îi ajută să suporte povara pribegiei mai ușor.

„Aici am fondat o organizație moldo-italiană. Organizația are menirea de a face un schimb al tradițiilor și obiceiurilor celor două popoare. Activitatea noastră adeseori e mediatizată de televiziunea

locală. Am avut frumoasa ocazie de a cânta în fața telespectatorilor italieni cântecul "Tornero" ("Mă voi întoarce"), versurile și muzica îmi aparțin, și le-am dedicat soțului, care mă așteaptă, mă susține, mă întărește și păstrează dragostea pusă la încercare de trecerea timpului. Lucrez foarte mult și vreau să menționez, că munca noastră este apreciată de italieni, deoarece e o forță de muncă prost remunerată comparativ cu a băștinașilor. Și totuși eu consider că Italia trebuie să fie tratată ca o țară a lui Dumnezeu, deoarece aici orice străin are garanție că va fi îmbrăcat, hrănit pe saturate și nu va fi expulzat din țară. Apreciez nespuse de mult spiritul religios al italienilor", susține femeia.

Eufrosinia nu și-a făcut din poezie o meserie cu care să-și câștige o bucată de pâine. Dar poeziile ei te răscolesc prin fierbințeala dorului nealinat, muzicalitate, dragoste, statornicie, credință și fidelitate. Prin versuri ea se apropie cu sufletul de casă, de cei dragi, cărora își sacrifică cei mai frumoși ani ai tinereții. E scump acest preț, nu-i așa?

TUDOR NASTAS

Închin aceste poezii mamelor din Moldova, care în perioada migraționistă au fost silite să ia drumul pribegiei, pentru a menține focul sacru al familiei.

MAMA

Carul doldora de stele,
Bradul plin de rămurele,
Floarea cu petala ei,
Eu cu copilășii mei.
Au crescut în armonie,
Lângă pieptul meu de dor:
-Vlăstăreilor răciți,
Ce mai faceți, cum trăiți?
V-am lăsat în depărtare
Cu mama mea bătrână tare...
Ea vă spală, îngrijește,
Pe mine mă încouiește.
Lăsînd copiii mei acasă
Tot plîngînd pe la fereastră,
Uitîndu-se în depărtare:

Mama cînd apare oare?
Dorul de copiii mei
Mă sfișie, mă usucă,
Mi se pune pe grătar
Inima plină de jar.
Tata tot are el dor
De copii, casă, pridvor,
Dorul de mamă nu-l pui
Pe-un cîntar cu al nimănu.
Lacrimi pe obraz întruna,
Curg mereu fără sfârșit.
Mama doar mamă rămîne
Copiilor la infinit.
N-o pot ei încouii,
Oricine-n jurul lor va fi.
- Mamă, vino acasă, mamă,

Nu mai vrem dolari, ci mamă.
Să ne speli, să ne-ncălzești,
Să ne spui mîndre povești
C-am uitat cum tu arăți...
Doamne, cînd Tu ne-o trimiți?
Te visăm noaptea prin somn,
Cum te plimbi în foisor,
Iluzie țesută-n dor,
Ce nu pot ca să-l măsoar.
Departe ești, nu ne lăsa,
Că și Alexandru vrea,
Să-ți vadă făptura ta.
-Dragii mei copiii iubii,
Vin la voi fară să știți.

Așteptați-mă că vin
Grămajoară toți să fim.
Vom trăi la nesfîrșit,
În bucurii și pace,
Mamă bună eu voi fi,
Ni ne vom mai necăji.
Mamă și brîndușa are,
Mărul din măr tot apare.
Iarba și ea mamă are,
Eu ce fel de mamă-s oare?...
Mamă să zici, dar să nu fi,
Te arde dorul de copii.
Sufletul meu sunt ei,
Doamne, mor fără de ei!
Te măcină pe dinăuntru
Dorul de copii lăsați,
Mamelor, veniți acasă,
Cit în lume o să stați!?

CUCUVEAUA

De trei zile ne-ncetat,
Cîntă o cucuvea pe brad,
În fața ferestrei mele,
Tot uitîndu-se la pat.
- Ce vrei, cucuveaua mea?
De ce-mi cînti tu mie-ășa?
Că eu vreau să mai trăiesc
Și mult viața o iubesc.
Pe copiii să-i văd rîzînd,
Și la casa lor trăînd,

Să aibă și ei de toate
Și-o iubire cum se cade.
Casa să le fie casă,
Plină, plină de copii,
Noi cu bătrînețea noastră
Lasă-ne să mai trăim...
Cucuveauă, draga mea,
Eu te rog nu ma lăsa,
În Moldova vreau să plec,
Și copiii să mi-i văd.
Că-i iubesc nespuse de mult,

Nu cînta, nu te ascult.
Ei îs bogăția mea,
Crede-mă de vei putea.
Și bărbatu-i sufocat,
Mînios eu l-am lăsat,
Să-i împac pe toți aș vrea,
Ajută-mă de vei putea.
Dumnezeu de-acolo sus
Ne-a văzut El și ne-a spus:
- Fiți voi demni de mine-acum,
Păzi-v-aș Eu la orice drum.

TU, FEMEIE

În Italia au venit
Femeile Moldovei,
De la Nistru pîn-la Prut,
De la Nord și pîn-la Sud.

Pentru părinți, copii, bărbat
Păduri și ape au colindat,
Puternice și ne-nfricate
De Domnul binecuvîntate.

Tu, femeie generoasă,
De-a ta țară înfloritoare,
De tarina mirositoare
Și de plaiul tău în floare.

Plină ești tu de iubire,
Bunătate, mîrînimie,
De dulceață și amor,
Doamne, ai Tu grija lor.

O, Femeie, tu tai fierul,
Cu sufletul tău tare,
Și cu suflarea-ți cea caldă,
Topești troianul mare.

Piatra o sfărîmi cu ochii,
Divină îi puterea Ta,
Muntele a-l răsturna,
Marea toată a inota.

Sfîntă Maică Preacurată,
Dă-le tu tîria ta
Ca să semene cu Tine,
Vitregii a înfrunta.

Știu ce e și greutatea,
Amarul pot a-l îndulci,
Răul să-l prefacă-n bine,
Cine doar le prețui?

Parfumul tău de mamă dragă
Te înalță-ncetîșor,
Înger păzitor întruna
Pace dăruie tuturor!

Frumoasă ești ca primăvara,
Ochii sunt de flori de măr,
Glasul de privighitoare,
Sufletul - mîrgăritate.

Nu va ingenunchea-o nimeni,
Cit de greu va fi.
Stie a lupta - e tare,
Doamne, Tu o poți păzi...

La Moldova să ne-ntoarcem,
Bogate, sănătoase,
Țara să-nflorască iar,
Strîngîndu-ne la piept acasă.

Pentru Tine - un drum de stele,
Și-o cîmpie de lalele,
Pentru Tine - dulci cuvinte,
Ce le aștepți ca înaintea.

Vă dorim doar sănătate,
Fericire, bucurii,
Să ne-ajute Dumnezeu,
Că-l purtăm în piept mereu.

Fii deci binecuvîntată,
Femeie de onoare,
Un astru luminos se-arată,
Nutrim speranța mare.

Cum poți rămâne indiferent față de o asemenea tragedie umană?

Ce este fericirea pentru o persoană? Depinde! Unul e fericit dacă are un Mercedes, altul dacă are familie și copii, al treilea dacă îi ajunge să-și procure o halbă de bere etc. Pentru mine personal, fericirea este să-mi ajut aproapele meu, sigur în măsura posibilităților.

O fac nu pentru a ispăși vreun păcat, o fac pentru că în așa mod mă realizez ca persoană, datorită faptului că am obținut din partea Domnului libertatea care mă ajută să-mi cultivez virtuțile morale ca: prudența, curajul, cumpătarea, caritatea și dragostea față de aproapele meu, dar și să adun în interiorul sufletului meu virtuțile umane ca: prietenia, solidaritatea, onestitatea, iertarea, compasiunea, mila și promovarea binelui comun pentru societatea în care trăiesc.

Când am aflat de furia apelor care fără milă s-au abătut peste Moldova, mi-am zis: e necesar să facem ceva. Să începem o mișcare de voluntariat pentru a ajuta în măsura posibilităților conaționali noștri de lângă Prut.

Din partea asociației am trimis sms-uri, emailuri, am afișat anunțuri în locurile de agregare a basarabenilor în Roma. Desigur după muncă vine și rezultat: în fiecare sâmbătă pleacă spre Moldova colete cu haine, detergenți și produse alimentare. Acum am aflat că sunt arhipline depozitele cu haine și am decis să luăm tutela asupra câtorva familii mai nevoiașe din Moldova și în fiecare sâmbătă le trimitem colete cu haine și alte bunuri.

La fel au procedat și alte asociații: „A.M.I.C.I” din Veneția, „PLAI” și „BASARABIA” din Torino, „Gazeta Basarabiei” din Roma.

Aici, în Italia, voluntariatul este foarte răspândit și de aceea când mi s-a propus să plec în cadrul unei misiuni UNICEF în Mol-

dova am accepta fără să ezit niciun minut. Trei ani la rând mi-am organizat vacanța în felul acesta, luând și copilul cu mine. Pentru aceste călătorii am obținut titlul de “Messaggero di Pace nel Mondo” (Mesagerul Păcii în Lume).

Îmi dau bine seama că majoritatea din noi au destule probleme personale, dar e necesar să începem a dezvolta coeziunea civică și solidaritatea umană a societății moldave. Noi, cei care am savurat deja din Libertate, Democrație și Solidaritate, nu trebuie să uităm de unde venim și să recunoaștem că avem o viață mult mai fericită decât sinistrații de pe malurile Prutului.

Orice gest de solidaritate este necesar să-l propagăm, să fim un exemplu pentru alții, să încurajăm și să susținem compatrioții noștri, pentru a face bine celui de lângă noi (fie el și departe de casa ta). Binele Comunitar, care atât de mult este promovat în Occident de către Biserică, asociațiile de voluntari și din partea persoanelor cu spirit filantropic.

Mă bucur că apelul asociației noastre la Roma a fost auzit și a îndrumat atâția doritori ca să ajute sinistrații. Numele voluntarilor le găsiți pe acest blog: <http://solidaritate.blogspot.com>.

Un rol important pentru a trimite aceste ajutoare îl au autocarele care merg spre Moldova. Fără susținerea rutei de microbuze care fac traseul Moldova-Italia-Moldova, nr. 066 (mașina CMH 501, în frunte cu Aurel, Vova și Andrei), sacrificiile noastre nu ar fi avut un rezultat pozitiv. De câte ori am apelat la ei să ne ducă ajutoarele și să ne aducă literatură din Moldova, tot timpul ne-au susținut - Gratis. Deci, sunt și în Moldova persoane cu simț solidar și adevărați cavaleri ai neamului...

În Moldova ajutoarele au fost întâlnite și răspândite de colaboratorii Fundației “Copilul”, care este condusă și susținută financiar de Gian Luca di Marco, președintele Asociației de Promovare Socială Italia-Moldavia (ONLUS) - www.italiamoldavia.org.

TATIANA NOGAILIC,
Assomoldave, Roma

Publicitate în revista

Pro diaspora

Eficient și Avantajos!

„Pro Diaspora” – prima revistă (ediție coloră)
despre și pentru migrații
din Republica Moldova

Cine sunt cititorii noștri?
Cetățenii R. Moldova aflați peste hotare, în
special în țările din Uniunea Europeană,
la muncă și studii și familiile lor din R.
Moldova.

Avantajele colaborării cu „Pro Diaspora”:

- Tiraj lunar de 10.000 de exemplare;
- Circa 40.000 de cititori timp de o lună;
- Distribuire în orașele din Marea Britanie, Italia, Portugalia, Spania, Franța, Grecia și Belgia, dar și-n R. Moldova;
- Versiunea on-line a revistei, inclusiv și publicitatea dvs.,

poate fi accesată la www.pro-diaspora.md
și www.pro-diaspora.com
- Prețuri avantajoase la publicitate!

Despre ce scrie „Pro Diaspora”?

În fiecare ediție puteți citi despre drepturile, capacitățile, comunitățile, remitențele, problemele și perspectivele moldovenilor din străinătate.

Pentru a plasa publicitate în revista „Pro Diaspora”
contactați AO Asociația Mediatică „Pro-Diaspora”

Adresa: str. Onisifor Chibu 7/1, of.65,
mun. Chișinău, R. Moldova
Tel. : (+373 22) 58-86-21,
(+373 79) 112516, (+373 69) 112516

Persoană de contact:
FLOREA ȘTEFAN

E-mail: florestefan@pro-diaspora.com,
stefanfloreaymail.com

5 SEPTEMBRIE 2010

– referendum constituțional în Republica Moldova!

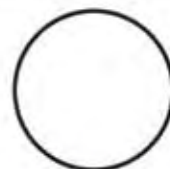
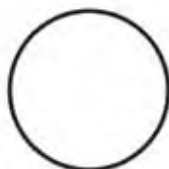
Participă și tu!

Răspunde la întrebarea:

**Sunteți pentru modificarea
Constituției care să permită
alegerea Președintelui
Republicii Moldova
de către întreg poporul?**

Pentru

Contra

Accesează pagina web a Comisiei Electorale Centrale www.voteaza.md

- pentru a te înregistra în prealabil pentru participarea la referendum,
- pentru a afla adresa secțiilor de votare din țara în care locuiești;
- pentru a afla cum se va vota la 5 septembrie 2010.